asıl tehlike

ANT

Haftalık Dergi • 23 Nisan 1968 • Sayı: 69 • 125 Kuruş

İNÖNÜ'NÜN İKİYÜZLÜ POLİTİKASI

HAFTANIN NOTLARI

Amerika Vietnam'dan çekilmelidir

S.B.F. Basın ve Yayın Yüksek Okulu dış politika konusunda bir anket düzenlemiştir. 500 Ankara'lı arasında yapılan anketin sonuçlarına göre iştirakçilerden yüzde 56'sı, Amerika'nın Vietnam'dan derhal çekilmesini istemektedir. Sadece yüzde 12, Amerika'nın askeri taahhütlerini bugünkü biçimde sürdürmesi isteğini ileri sürmüş, yüzde 13 ise, Kuzey Vietnam'a karşı Amerikan saldırılarının arttırılması isteğinde bulunmuştur. Bu sonuçlara göre Türkiye, yüzde 56 oy ile Amerika'nın Vietnam'dan derhal çekilmesini isteyen devletler arasında dokuzuncu sırayı işgal etmektedir. Türkiye'den daha az oranda çekilmeye taraftar olan ülkeler Anglo-Sakson blokuna dahil olan İngiltere, Amerika, Kanada ve Avustralya'dır. Öte yandan, Başkan Johnson, bir yandan barışı sağlamak için gayretler devam ederken bir yandan da askeri harekâtın sürdürüleceğini açıklamıştır. Yukarıdaki resimde Amerika'nın yeni Vietnam Kuvvetleri Komutanı General Creighton W. Abrams görülmektedir.

14 nisan

TMGT Kongresi

● **Türkiye Milli Gençlik Teşkilâtı'nın 16. Genel Kurul toplantısı yapılmış ve Alp Kuran'ın çekilmesi üzerine genel başkanlığa Kâzım Kolcuoğlu seçilmiştir. Kongre sırasında kendilerini «mukaddesatçı» olarak tanıtan bazı öğrenciler devamlı olarak salonun kapısını zorlamış, bu yüzden çatışmalar olmuştur. Bu arada, teşkilât üyesi TMTF'nin sağcılardan kurulu yeddi âdil heyeti kongreye delege olarak katılmak istemişse de, TMTF Genel Başkanı Sencer Güneşsoy'un itirazı üzerine hepsi salondan çıkartılmıştır. Türkiye Öğretmen Dernekleri Milli Federasyonu'nun da üyeliğe kabul edildiği kongrede seçilen yeni yöneticiler de, TMGT'nin devrimci tutumunu devam ettireceklerdir.**

Fındık faciası

● İki ay önce Başbakan Demirel Senato'da yaptığı bir konuşmada, fındık ürününün 4,5 lira'dan sattırıldığını büyük bir başarı gibi açıklamıştı. TİP Kocaeli Senatörü Fatma Hikmet İşmen, Karadeniz bölgesinde yaptığı incelemeler sonunda fındık faciası hakkında şu açıklamayı yapmıştır: «Evet fındık bu fiyata alınmıştır, fakat bunun 2,5 - 3 lirası bahçelerin bakımına gitmiştir. 150 kilo fındık elde eden bir ailenin eline yılda sadece 300 lira geçmektedir. Bütün gıda maddeleri sekiz yıldan beri iki, üç, hattâ on misli arttığı halde fındığın fiyatı hiç değişmemiştir. Üstelik, faizciler, aracılar da üreticiyi büyük ölçüde sömürmektedir. Halk bunlara «hükûmetin izniyle vatandaşı soyan eşkiyalar» demektedir...»

Konya'da terör

● **Konya Ticaret Lisesi'nde devrimci öğrencilere karşı terör hareketi başlamıştır. 7 Nisan 1968 günü Konya'da «NATO'YA HAYIR» bildirisi dağıtan TİP üyesi Ersin Pököz, Hayrettin Bozalp ve Yılmaz Demir ile temas ettikleri için lise öğrencilerinden Abdullah Özcan ve Yılmaz Demir okul müdürü tarafından sorguya çekilmiş ve disiplin kuruluna sevkedilmiştir. Okulda tam bir baskı altına alınan iki öğrenci daha sonra okul müdürü tarafından polise de jurnal edilmiştir. Feridiye Karakolu'na götürülen gençlere orada polisler tarafından çeşitli tehditlerde bulunulmuştur.**

Venezuella'da gerilla

● Venezuella'da gerilla hareketleri, hükümet otoritesini sarsacak kadar yoğun hale gelmiştir. Racua şehrini ele geçiren bir grup gerilla, çeşitli mitingler düzenledikten sonra çekilmiştir. Daha önce de Sabana de Uchire şehrine giren gerillacılar, bir ajanı da idam etmişlerdir. Cesedin üzerine iliştirilen bir kâğıtta «hainlerin sonu hep böyle olacaktır» ibaresi yazılmıştır. Lara Eyaleti'nde de Simon Bolivar Cephesi'nin faaliyetleri hızla gelişmektedir.

15 nisan

Savaş sanayii

● Bir süre önce Türkiye'de savaş sanayii kurulacağını açıklayan Genelkurmay Başkanı Tural, bu konuda etüdler hazırlamak üzere bir çok yüksek rütbeli subayı Ankara'da toplamıştır. Ankara Orduevi'nde misafir edilen subaylar Harp Okulu'nda bir ay süre ile çalışacak, bu arada Kırıkkale fabrikalarını inceleyerek raporlar hazırlayacaklardır. Bu subayların seçiminde, manevralarda başarı göstermek, Kore'ye gitmiş olmak, yabancı ülkelerdeki kurslara katılmış olmak gibi hususlar rol oynamıştır. 1969 savunma bütçesinde savaş sanayii için hiçbir ödenek bulunmadığından, Tural'ın bu teşebbüsü hangi imkânlarla gerçekleştireceği merak edilmektedir.

Petrole karşı jet

● **İsrail'in üçte iki bedelini peşin ödeyerek Fransa'ya ısmarladığı 50 Mirage uçağının Irak'a satışı ile ilgili anlaşma geçen hafta Bağdat'ta imzalanmıştır. 50 milyon dolar değerindeki uçakları İsrail'e satmaktan vazgeçerek Irak ile anlaşan Fransa'nın Ortadoğu politikasını tamamen değiştirme yolunda olduğu anlaşılmaktadır. Fransa'nın bu karara varmasında en büyük rolü, Irak'taki Rumailiya petrol yataklarını işletme hakkı ile Mirage uçaklarını Başkan Arif'in pazarlık masasına getirmesi oynamıştır. Sovyetler Birliği de, Ortadoğu petrollerinin Fransa tarafından işletilmesini tavsiyle karşılamaktadır.**

16 nisan

Köy Enstitüleri

● Köy enstitülerinin 28. kuruluş yıldönümü dolayısiyle bütün yurt çapında bir «köy enstitüleri haftası» düzenlenmiştir. Bu münasebetle devrimci kuruluşlar, sendikalar, öğretmen dernekleri çeşitli bildiriler yayınlamışlardır... Bildirilerde «Köy enstitülerini kapatarak halkın uyutulmasını, sömürülmesini amaç kabul eden zihniyeti bir kez daha kınıyoruz» denilmektedir. Bu arada İstanbul'da da Spor ve Sergi Sarayı'nda bir toplantı düzenlenmiştir. Arkadaşımız Osman S. Arolat'ın yönettiği açık oturumda İlhan Selçuk, Çetin Özek, Şerif Tekben, İsa Öztürk ve Ali Turgan halkçı eğitim üzerine görüşlerini açıkladıktan sonra halkoyunları oynanmış ve halk şairleri konser vermiştir. Haftanın esprisi ise, enstitüleri kapattıran İnönü'nün, bu kurumların kapanması dolayısiyle içinin sızladığını söylemesi olmuştur!

200 subay olayı

● **Ankara'da Devr-i Süleyman isimli oyunu toplu halde seyreden ve oyunculara büyük tezahürat yapan 200 subay hakkında soruşturma açılmıştır. Olay İstanbul gazetelerinin taşra baskılarında manşet olarak verilmiş, ancak nedense sonradan İstanbul baskılarında tek sütunluk haber haline getirilmiştir. 200 subayın, Demirel iktidarını bievden bir oyunu toplu olarak alkışlamasının Ankara siyasi çevrelerindeki dedikoduları devam etmekte olup, iktidar ricali arasında belirli bir telâş göze çarpmaktadır.**

17 nisan

Tahliye edildi

● **Bir süre önce Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde verdiği bir konferansın özeti Türk Solu Dergisi'nde yayınlandığı için tutuklanan Mihri Belli, İkinci Ağır Ceza Mehkemesi'nde devam eden duruşması sonunda serbest bırakılmıştır. Mahkeme, Belli'nin konuşmasında suç olup olmadığını tesbit etmek üzere yeni bir bilirkişi heyeti kurulmasına karar vermiştir. Konferansı yayınladığı için Belli ile birlikte mahkemeye verilen dergi nin sorumlu müdürü Vahap Erdoğdu ise henüz serbest bırakılmamıştır.**

Gizli genelge

● Ticaret Bakanlığı daire başkan yardımcılarına, müşavirlere ve uzmanlara «gizli ve zata mahsus» kaydıyla bir genelge gönderilmiştir. Dış Ticaret Dairesi Başkan Vekili' nin imzasını taşıyan genelgede bundan böyle, hiçbir karar ve uygulamanın üzerine «sayın bakanın emri üzerine» yada «bakanlık makamının tensibiyle» yahut, «başbakanlığın talimatı üzerine» notları konulmaması, şimdiye kadar bu şerhler konulmuş evrak varsa tesbit edilerek daire başkanlığına bildirilmesi istenmektedir. Böylece, Ticaret Bakanlığı'ndan çıkacak kanunsuz ve yersiz kararların sorumluluğu, memur ve uzmanlara yüklenecek, başbakan ve bakan kendilerini sorumluluktan kurtaracaklardır. Genelge, bakanlık teşkilâtında, büyük bir huzursuzluk yaratmıştır.

Savunma hakkı çiğneniyor!

AISEC toplantısında S. Öztürk'ü protesto ettikleri için mahkemeye verilen ve üçü tutuklu bulunan gençlerin İstanbul 4. Asliye Ceza Mahkemesi'ndeki duruşmasında yargıç Sıtkı Karabel, sanıkların savunma hakkını hiçe saydığı için olaylar çıkmıştır... Toplum polisinin kordon altına aldığı ve «gizli» duruşma olmamasına rağmen hiçbir dinleyicinin sokulmadığı mahkemede savcı ceza talebinde bulunduktan sonra gençlerin avukatları savunma yapmak istemişler, fakat yargıç usulü çiğneyerek kendilerine izin vermemiş, ayrıca savunma tanıklarının dinlenmesini de reddetmiştir. Bunun üzerine yargıç ile avukatlar arasında sert tartışmalar olmuş ve duruşma bu yüzden yarıda kalmıştır. Avukatlar, baştan beri tarafgir davranan yargıcı Yüksek Hakimler Kurulu'na şikâyet etmişlerdir. Öte yandan, bir önceki duruşmada sanık gençler lehinde gösteri yaptıkları iddiasıyla gençlik liderlerinden Harun Karadeniz, Veysi Sarısözen, Toygun Eraslan, Ümit Şen, Saim Delilismailoğlu, Uğur Büke, Şuayip Dilmen hakkında da dâva açılmıştır.

18 *nisan*

Üniversitede irtica

● Ankara Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi'ndeki boykot, gerici basının teşviki ve Süleyman iktidarının himayesiyle devam etmektedir. Hatice Babacan isimli öğrenci başını örttüğü için, Mustafa Demirsöz isimli öğrenci de doçenti ile tartıştığı için fakülteden atıldıklarını ileri sürerek boykota önayak olmuşlardır. Oysa okulda Babacan'dan başka başını örten bir çok kız öğrenci vardır ve onlara dokunulmamaktadır. *Demirsöz'ün atılma* sebebi ise, doçentine hakaret etmesidir. Boykotun ardındaki asıl hesap, Dekan Prof. Hüseyin Yurtaydın ile bütün öğretim üyelerini değiştirerek yerlerine nurcuları getirmektir.

Üstün yargılandı

● Âşık İhsani gecesinde yaptığı konuşmadan dolayı İkinci Asliye Ceza Mahkemesi'nde T. C. K.'nun 155. maddesine göre yargılanan TÖS İstanbul Şubesi eski Başkanı Süleyman Üstün, yargıcı reddetmiştir. Red sebebi, sosyalist yargıç Ali Faik Cihan'ın da aynı yargıç tarafından mahkûm edilmiş olmasıdır. Duruşmada Savcı Üstün'ün halkı kanunlara karşı gelmeğe teşvik ettiğini ileri sürmüş, avukatların mehil talebi üzerine duruşma başka bir mahkemede görülmek üzere ertelenmiştir.

19 *nisan*

Savcı teminatı

● Anayasa Mahkemesi aldığı bir kararla, savcıları siyasi iktidar karşısında teminata kavuşturmuştur. Bilindiği gibi şimdiye kadar Adalet Bakanı, tayin yetkisini elinde bulundurduğu savcıları birer emir kulu olarak kullanabiliyordu. Anayasa Mahkemesinin kararına göre, bundan böyle, Adalet Bakanı, hizmet icaplarına göre savcılık mesleğinde olanlardan lüzum gördüklerini veya isteyenlerden tensip edeceğini, *yargıçlık mesleği* içinde derecelerinin dengi bir vazifeye tayin edemeyeceği gibi, gerekli gördüğü hallerde savcılık mesleğinde bulunanların yerlerini de değiştiremeyecektir. Şimdiye kadar yazarlar ve düşünürler hakkında olur olmaz dâva açan ve mukadderatları Bakanın elinde olduğu için böyle hareket ettiklerini söyleyen savcılar, bu kararın uygulanmağa başlamasından sonra da aynı şekilde hareket ettikleri takdirde tarih önünde doğrudan doğruya sorumlu olacaklardır.

Yeni fikir kulübü

● İstanbul Akşam Tekniker Okulu ve Yüksek Tekniker Okulu'nun *sosyalist öğrencileri* birleşerek «İstanbul Akşam Tekniker Okulu Öğrencileri Fikir Kulübü'nü kurmuşlardır. Yeni fikir kulübünün başkanlığına Kemal Daysal, yazmanlığına Şaban Durmaz seçilmiştir.

20 *nisan*

Türk İş'te zorbalık

● İşçi sınıfından çok egemen sınıfların hizmetinde olduğunu artık açıkça ortaya koyan Türk İş Konfederasyonu'nun Ankara'da toplanan büyük kongresi, bu gerçeği yüzlerine vurduğu için Çetin Altan'ı «lanetleme» kararı almıştır. Ancak bu karar işçi çevrelerinde şiddetli etpki yaratmış ve ertesi gün kongrede söz alan İstanbul Yol İş Sendikası temsilcisi Bekir İyigün alınan kararı «*yüzkarası*» *olarak nitelemiştir*. Bunun üzerine sendika ağaları tahammülsüzlükleirni zorbalığa kadar vardırmışlar ve İyigün'ü aralıksız on dakika süreyle öldüresiye dövmüşlerdir. Bu zorbalık olayı, İTÜTB, İTÜTOTB ile FKF ve İktisat, Orman Fakültesi Öğrenci Dernekleriyle Yol İş Sendikası tarafından protesto edilmiştir.

Solun zaferi

● S. B. F. Öğrenci Derneği Kongredi'nde yapılan yönetim kurulu seçimlerini büyük farkla sosyalistler kazanmışlardır. Üç gün süren yoğun seçim kampanyası sonunda yapılan oylamada Öğrenci Derneği Başkanlığına Sosyalist Fikir Kulübü'nün adayı Murat Kovacıoğlu 544 oyla seçilmiş, buna karşılık sağcıların adayı 215, ortanın solu adayı 152 ve Ulusal Sol Cephe adayı 121 oy alabilmişlerdir. Yönetim Kuruluna da tam liste sosyalistler seçilmişlerdir.

HAFTANIN YORUMU

DOĞAN ÖZGÜDEN

Asıl tehlike, İnönünün ikiyüzlü politikasıdır!

Türkiye yıllardan beri süregelen bir aldatmacalar döneminden sıyrılarak artık her şeyin berraklıkla görüldüğü, toplum hayatı içinde gerçek yerini bulduğu yeni bir döneme giriyor. İşte İnönü'nün Ortanın Solu'nda ilân ettiği CHP, işte Türk işçi sınıfının temsilcisi olmak iddiasındaki Türk-İş... Biçimsel demokrasi mücadelesi 27 Mayıs'ta sona erip de emekçi sınıflar burjuva partilerinin vesayetinden kurtularak bağımsız bir siyasi hareket yaratmağa yönelince, gerek Türk-İş, gerekse CHP bu hareketi yozlaştırmak, rotasından saptırmak misyonu ile ortaya atılmışlar, kitleleri şaşırtmak için bugüne kadar her türlü ayak oyununa başvurmuşlardır. Amerikan parasıyla beslenen Türk - İş ağaları, işçi sınıfını bağımsız bir siyasi hareketten alıkoymak için «partilerüstü sendikacılık» sloganıyla işçi liderlerini kandırmışlardır. Çünkü, partilerüstü sendikacılık, son Türk-İş Kongresi'nde de görüldüğü gibi işçi sınıfını kendi öz partisinin dışında tutarak burjuva partilerine peşkeş çekmekten başka bir şey değildir. Partilerüstü sendikacılık, aslında ihanet sendikacılığıdır! Türk-İş yöneticileri, kongrede bir sosyalist yazarı lânetlemek ve bu lânetleme kararına karşı çıkan bir sendikacıyı da öldüresiye dövdürmek suretiyle, ihanetlerini tarih önünde belgelemişlerdir.

CHP ise, Türkiye'deki sola açılışa sahip çıkabilmek, emekçi sınıfları kendi kontrolu altında tutabilmek için **«Ortanın Solu»** gibi bir burjuva aldatmacasını politika sahnesine sürmüştür. Türkiye İşçi Partisi'nin sloganlarını taklit ederek, düzeni değiştirme üzerine edebiyat yaparak, zaman zaman bağımsızlıktan dem vurarak bazı solcu aydınları dahi baştan çıkartan CHP, bu ayak oyununda bir süre için başarı göstermiştir. Hattâ, CHP'yi, sosyalizm öncesi anti-emperyalist mücadele döneminin devrimci güç birliği hareketine öncü olarak kabul edenler de çıkmıştır. En ateşli sosyalist yazarlar içinde dahi, İnönü'yü anti-emperyalist mücadelenin tabii lideri, başbuğu olarak görenlere rastlanmıştır. Ama bu oyun da artık iflâs etmiş, İnönü, Kars kongresine gönderdiği mesajda TİP'i CHP'nin en büyük rakibi ilân etmek, aynızamanda TİP'in dış politikasına «tehlikeli!» damgasını vurmak suretiyle CHP'nin gerçek kimliğini ortaya koymuştur.

Nedir, İnönü'nün tehlikeli saydığı dış politika? TİP Lideri Aybar bu politikayı «NATO'dan çıkmak, Türkiye'yi ikili andlaşmalardan ve üslerden temizlemek, gerek Amerika'yı, gerekse Sovyetler Birliği'ni aynı uzaklıkta tutmak» *şeklinde açıklamıştır*. **Böylesine açık ve memleket çıkarlarına uygun bir dış politikayı tehlikeli saymak, İnönü'ye yakıştırılmak istenen** «anti-emperyalist» yada «solcu» nitelikleriyle nasıl bağdaştırılabilir? TİP'in dış politikasını bir AP'nin, bir GP'nin, bir CKMP'nin «tehlikeli» saymasından daha tabii bir şey olamaz. Çünkü onlar, Amerikan emperyalizminden ve onun Türkiye'deki çıkar ortağı egemen sınıflardan yana olduklarını açık seçik ortaya koymuşlardır... Politik yelpazedeki yerleri bellidir. Türk sosyalistleri bu sağ cephe karşısında saf tutmuş göğüs göğüse mücadele vermektedir. CHP ve onun lideri ise bağımsızlıkçı ve solcu görünüp, en kritik anlarda antiemperyalist ve sosyalist hareketi arkadan hançerlemek suretiyle bir AP'den, bir GP'den bir CKMP'den daha tehlikeli olduğunu göstermiştir. Halktan yana görünüp halka karşı olmak, bağımsızlıktan yana görünüp Amerika'yı ve NATO'yu savunmak, ortanın solunda görünüp sosyalist hareketin kuyusunu kazmak... İşte, asıl tehlikeli olan, İnönü'nün bu ikiyüzlü politikasıdır!

BÜTÜN BURJUVA PARTİLERİ TİP'E KARŞI BİRLEŞTİ

DEMİREL
— Seçim komploları —

AYBAR
— Halktan yana tek parti —

Seçim mücadelesinin açılmasıyla birlikte hepsi de birbirinden farksız olan statükocu burıwa partileri arasında emekçi halkın biricik partisi olan Türkiye İşçi Partisi'ne karşı şiddetli bir saldırı yarışı başlamıştır.

TİP aleyhindeki kampanya, önce «Akdeniz İlerici ve Antiemperyalist Partiler Konferansı» dolayısıyla AP çevreleri tarafından açılmış, bunu CHP Lideri İnönü'nün TİP'i «tehlikeli» ilân eden Kars mesajı izlemiştir.

Bilindiği gibi Roma'da toplanan ilerici ve antiemperyalist partiler konferansı, Akdeniz'i Amerikan emperyalizminin tasallutundan kurtarmak ve giderek bu bölgeyi bütün askeri bloklar ve yabancı kuvvetlerden arınmış bir barış gölü haline getirmek üzere düzenlenmiş bulunuyordu.

35 milyon metre kare toprağı Amerikan işgali altında bulunan Türkiye'nin bağımsızlığını büyük bir kıskançlıkla savunan ve kurulduğu günden beri Amerikan emperyalizmine karşı mücadelenin öncülüğünü yapan Türkiye İşçi Partisi'nin de bu konferansa katılmasından daha tabii bir şey olamazdı. Nitekim, iki ay önce yapılan hazırlık toplantısına da TİP temsilcileri katılmışlardı. İçişleri Bakanı Faruk Sükan'ın bu olayı istismar ederek parlâmentoda TİP aleyhinde yaptığı tahrikler iflâsla sonuçlanmış, komünist partilerle ilişki kurduğu iddiasıyla TİP'i kapattırmak için Anayasa Mahkemesi'ne müracaat edeceğini ilân eden AP iktidarı, elinde doğru dürüst bir delil bulunmadığı için dediğini yapamamış, tükürdüğünü yalamakla kalmıştı...

İşte, aynı konferansın ikinci Roma oturumu için Türkiye'de kopartılan yaygaralar da, hiçbir esasa dayanmıyordu. Ama Türkiye seçim sathı mailine girmişti. En azılı sosyalizm düşmanları dahi, önümüzdeki seçimlerde TİP'in oy sayısının artmasını kaçınılmaz görüyorlardı. Öyleyse TİP'in şahsını baltalamak lâzımdı. Roma Konferansı, bu amaçla yeniden istismar edilmeğe başlandı.

Anadolu Ajansı'nın kasitli olarak verdiği haberler gerici gazetelerde büyük manşetler halinde yayınlandı. Konferansa katılan TİP Genel Sekreteri Rıza Kuas ile Merkez Yürütme Kurulu Üyesi Prof. Sadun Aren'in Sovyet donanmasını alkışladıkları Kıbrıs'a bir Türk müdahalesi halinde Sovyet donanmasının müdahalede bulunmasını istedikleri şeklinde yalanlar uyduruldu.

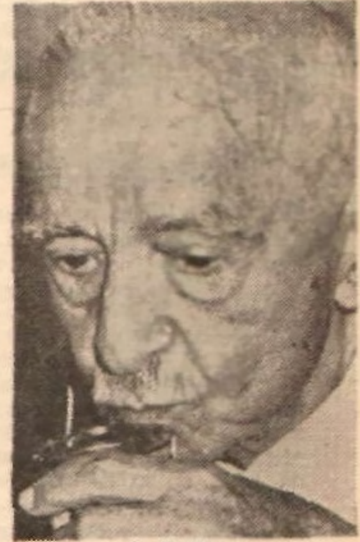
Oysa, Roma Konferansı'nda söz konusu olan Amerikan emperyalizminin Akdeniz'den çekilmesiydi. Nitekim konferansın nihai bildirisinde aynen şöyle deniyordu:

«Bu, Akdeniz'de yeni bir devrin başlangıcının ön şartıdır. Böylece, Akdeniz bir barış ve işbirliği, nükleer silâhlardan, askeri blok ve üslerden arınmış, askeri ittifaklardan çıkmış bir bölge olacak ve burada yaşayan halkların barış ve bağımsızlıkları garanti edilmiş olacaktır.»

Türkiye İşçi Partisi, Türkiye'nin menfaatlerini Amerika ve Rusya'yı aynı uzaklıkta tutan bağımsız bir dış politika izlemekte gören bir parti olarak, bu açıklamayı ne şekilde anladığını zabıtlara geçirttiği şu müdahale ile de belirtmişti:

«Biz bu paragrafı şöyle anlıyoruz: Akdeniz'de Sovyet donanmasının mevcudiyeti de şayanı arzu değildir. O da Akdeniz'den çekilmelidir. Bunun şartı, 6. Filo'nun ve diğer Amerikan askerî güçlerinin Akdeniz'den çekilmesidir. TİP, evvelce de ifade ettiğimiz üzere, bloklar dışı kalma lehindedir ve emniyetini askeri blokların kuvvet dengesinde değil, blokların lâğvedilmesinde ve Akdeniz'den çekilmesinde bulur.»

TİP'in tutumu açıkça ortadaydı. Amerikan donanmasına da, Sovyet donanmasına da hayır diyordu. Konferanstan dönen Kuas ve Aren yaptıkları basın toplantısında da **«Amerikan emperyalizmi ve onun yerli ortakları şunu iyice bilmeliler ki, Türkiye, İkinci Bağımsızlık Savaşı'nı da kazanacak ve ne Amerika'nın, ne Sovyetler'in, ne de herhangi bir yabancı devletin bayrağı Türkiye'de dalgalanmayacaktır»** diyerek bu son yalanları müfterilen suratlarına çarpmışlardır.

İNÖNÜ
— Asıl tehlikeli olan! —

Ancak, Roma toplantısı dolayısıyla TİP aleyhinde düzenlenen komplolar bununla da bitmemiş. Adalet Bakanı Dinçer'in emrindeki Ankara Savcısı, Roma toplantısına katılan Aren ve Kuas hakkında kovuşturma açtığını açıklamış, AP'nin organı haline gelen Anadolu Ajansı da bunu 16 Nisan tarihli bülteniyle ilân etmiştir. AA'nın bildirdiğine göre, Ankara Savcısı, ayrıca, iki TİP milletvekilinin yasama dokunulmazlıklarının kaldırılması için de Adalet Bakanlığı'na başvurmuştur. Savcı, Kuas ve Aren'in devletin hariçteki itibar ve nüfuzunu kıracak şekilde faaliyette bulunduklarını ileri sürerek beş seneden aşağı olmamak üzere hapsedilmelerini istemektedir.

Oysa, Ankara Savcısı AP paralelinde indi mütalâalarla kovuşturma açıp bunu haber olarak AA aracılığıyla basına yansıtmak suretiyle resmen seçim suçu işlemiştir.

Kuas'ın da belirttiği gibi, **«Hazırlık tahkikatı her zaman gizli olarak yürütülmek lâzımdır. Sırf Ceza Muhakemeleri Usul Kanunu yönünden de Savcı yetkisini kötüye kullanmıştır. Kendisinden sorulmak lâzımdır: Elinde ne gibi deliller vardır? Konferansın zabıtlarını mı incelemiştir? Kuas'ın ve Aren'in Roma'da yaptıkları konuşmaların zabıtlarını görmüş müdür? Kaldı ki, bir savcının «millî menfaat» konusunda bir parti hakkında bü-**

VATANDAŞ! HAK YİYİCİLERİN, CAN YİYİCİLERİN SEÇİM OYUNLARINA KULAK ASMA, OYUNU İŞÇİ PARTİSİNE VER!

Adalet Partisi hükümeti yeni seçim kanununu Meclisten Senatodan geçirdi, çok sayın Cumhurbaşkanı işlemi onayladı, iş şimdi Anayasa Mahkemesine kaldı. Anayasa Mahkemesi kararını ne zaman, ne yolda verir belli değil. Belli olan, Adalet Partisinin, seçimlerde verilecek oyları kayıntıya getirip meclislerde bugünkü hak yiyici düzende dahi hakettiğinden çok sandalyeye konmak istemesi. Bu arada sosyalistlere verilen oylar akılları sıra uçlu-uçtuya getirilecek. Öteki partiler, tümüyle ana çıkar ve korkularında iktidar partisiyle birlik olduklarından, sola kapanmaya — hiç değilse sola kapanmanın bu türlüsüne — dünden razılar. Bugünlük bu ilk «operasyon»a «naçar» katlanacaklar. Nitekim Türkiye İşçi Partisinin çağırılmadığı uzlaşma toplantısına gitmemek hiç birinin aklından geçmemişti.

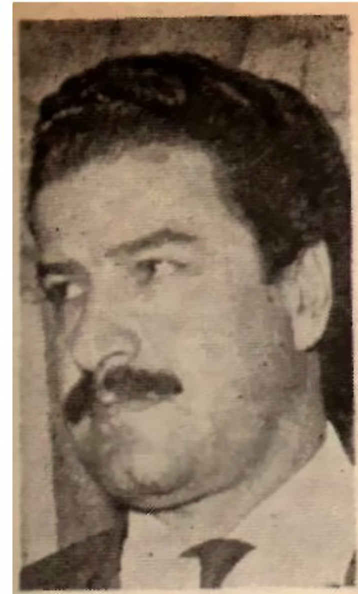
Fakat akıllarından geçmeyen bir şey daha var: Seçimler konusunda sosyalistler sadece meclislere milletvekili ve senatör sokma sorunuyla karşı karşıya değiller. Hükümetin seçim kanununda muhalefetin üstüne üstüne giderek gerçekleştirdiği değişiklik, seçim kavramına yeni bir anlam getirdi: Karşılığını meclislerde bulamayan emekçi oyları bundan böyle vicdanlarda ve kararlarda eskisinden de ağır çekecek. İlkin Hazirandaki mahallî seçimler ve kısmî Senato seçimlerinde, sonra önümüzdeki yılın genel seçimlerinde sandık başları, gün günden bilinçlenen emekçi halkımızın yurda yaygın buluşma, sözleşme yerleri olacak. Seçim günü oy sandıklarının başına giden öncü emekçiler, yurdun bugününde ve yarınında söz sahibi olduklarını eskisinden de güçlü bir sesle dosta düşmana duyuracaklar.

Kimi yerde sosyalistlerin aldığı oylar utanç barajını aşamazmış, kimi oylar yanarmış, milletin meclislerine belki de geçen dönemden daha az emek-vekili gidermiş, gitsin! Gün günden bilinçlenen emekçi halkın daha da artan bir bölümü oyunu sosyalistlere, sosyalistlerin millete sunduğu programa verecek ya biz ona bakarız. Sosyalistlere verilen oyların her biri hak yiyicilerin, can yiyicilerin utanmaz suratlarına çarpılan bir şamar olacak ya, biz onu biliriz. Emekçilerin partisinin aldığı oyların tümü, dilekte, çıkarda, amaçta birlik emekçi halkın bugün nerede olduğunu, yarın nereye varacağını gösterecek ya, biz onu sayarız.

İktidar partisi kötü yolunu sürdürebilmek için seçimlerde el oyununa başvurmaktan başka çare bulamadı. «Bu düzen değişecek!» diye diye kurulu düzeni — ve de kendilerini — gençlik aşısıyla berkitmeyi kuran CHP'li zimmamdarlar da, seçim borusu öter ötmez, ceplerinde saklı «Natoya selâm, uyutmaya devam» nutuklarıyla piyasaya düşüverdiler. Oysa emekçi halkımız ve onunla birlik olanlar, oynanmak istenen oyunu elbette ki biliyorlar. Seçim günü sandık başlarına vardıklarında bu oyunu elbette ki bozacaklar — Türkiye İşçi Partisinin açık ve kesin programını * onaylayarak, emekçi halkın gerçek sözcülerinden, eylemcilerinden yana olduklarını göstererek.

*** KÖYLÜYE TOPRAK, HERKESE İŞ!**
NATOYA, CENTOYA KARŞIYIZ!
BÜTÜN YABANCI ÜSLERİ, İKİLİ ANLAŞMALARI KALDIRACAĞIZ!
TOPRAK REFORMU YAPACAĞIZ!
BANKALARI, SİGORTALARI, DIŞ TİCARETİ, MADENLERİ DEVLETLEŞTİRECEĞİZ!
PLÂNLI SANAYİ KALKINMASINI GERÇEKLEŞTİRECEĞİZ!
EĞİTİMİ, SAĞLIĞI YURDA YARARLI, HERKESE AÇIK KILACAĞIZ!
İNSANIN İNSANI SÖMÜRMESİNE PAYDOS!

T AGAOGLU

KUAS
— Savcı suç işliyor! —

küm vermeye cüret etmesi, Anayasanın 56. ve 20. maddelerine, demokrasi ilke ve tatbikatına da aykırıdır. Siyasi parti demek, iç ve dış politikayı, temsil ettiği sosyal felsefe ve sınıflar açısından değerlendiren teşekkül demektir. Savcının dayandığı Ceza Kanunu maddesi «hikmeti hükümet» sakim kaidesinin yürütüldüğü tek parti döneminden kalmadır. O dönemde neyin milli menfaate uygun olduğunu ancak baştakiler söylerdi. Demokrasi, hikmeti hükümet zihniyetinin tam zıddıdır ve inkârıdır.»

AP iktidarı, bakanı, ajansı, basını ve savcısıyla TİP'e karşı cihadı sürdürürken «hikmeti hükümet» zihniyetinin temsilcisi İsmet İnönü de, bu yarışta geri kalmamak zorunluğunu duymuş ve TİP'e saldırıya geçmiştir.

Düne kadar Süleyman iktidarını «irticaa yeşil ışık yakmak» la suçlayan İnönü, seçim öncesinde yatak odasında asılı «Allahın Dediği Olur» tabelâsının resmini çektirip gazetelerde yayınlatmakta sakınca görmemiştir.

Seçmenin karşısında «İnönü müslüman adamdır» ve «İnönü aşırı solun düşmanıdır» sloganlarıyla çıkmaya hazırlanan *Ortanın Solu Lideri*, kendisine Türkiye İşçi Partisi'ni hedef seçerek Süleyman iktidarı ile aynı paralele düşmüştür. Kars Kongresi'ne gönderdiği mesajda aynen şöyle demiştir: **«Bizim başlıca rakibimiz, solumuzda bulunan T.P' tir. Dış politikada ve iç politikada bizden en uzak ve bizimle açık, kapalı amansız mücadele eden TİP'tir... Onun dış politikasını memleketin menfaatlerine, memleketin hayati menfaatlerine tamamen aykırı buluyoruz...»**

TİP'e karşı saldırının arkasında, gelecek seçimde sosyalist harekete oy kaptırma endişesi vardır. CHP, Güven Partisi'ni doğurduktan sonra gücünden çok şey kaybetmiştir. TİP'in özellikle ilçe ve köylerde baş döndürücü bir hızla gelişmesi, CHP'de telâş yaratmıştır.

CHP, seçim öncesinde TİP'le aynı çizgide görünmemek için, parlâmentoda direnir göründüğü Seçim Kanunu'nun iptali konusunda Anayasa Mahkemesi'ne dahi başvurmamıştır.

AREN
— *İtirazları çürüttü* —

Anayasa Mahkemesi, TİP, YTP ve 34 senatörün yeni seçim kanununun iptali için yaptığı müracaatı 3 Mayıs'ta karara bağlayacaktır.

İktidarın başı, yeni seçim kanununun iptal edileceğinden endişe ettiği içindir ki, geçen hafta gazetecilere **«Türkiye Cumhuriyeti'nin Büyük Millet Meclisi var. Seçim Kanunu iptal edilirse, toplanır, yeni baştan seçim kanununu çıkartır»** demiştir.

Ne bahasına olursa olsun parlâmentoda mutlak çoğunluğu sağlamak ve anayasayı değiştirmek hevesinde olan AP, şimdi TİP'in gelişmesinden paniğe kapılan CHP'yi de bir bakıma yedeğine aldığına göre herhalde büyük güçlük çekmeyecektir.

Coca Cola meydan okuyor!

Geçtiğimiz hafta büyük tirajlı gazetelerde yayınlanan bir renkli gazoz ilânı, yurdumuzdaki yabancı şirketlerin artık Türk yasalarına ve hükümetine aldırış etmediklerini belgelemiştir.

Yüzbin lira sermaye ile Türkiye'ye gelen Coca Cola Company adlı Amerikan şirketi, «Keyman» olarak parası çok, çevresi geniş Kadir Has'ı seçmiştir. Yüzbin lira sermaye ile yıllık bilânçosunu on milyon liralık kârla kapayan Coca Cola Company, Türkiye'yi tam anlamı ile sömürebilmek için yeni tertipler tezgâhlamıştır. Sahipleri Yahudi olduğu için Arap ülkelerinde kara listeye alınan Coca Cola Company, geçen yıl kârını transfer edememe güçlüğü ile karşı karşıya gelmiştir. Kârı arttırmak ve transfer güçlüklerini gidermek için, Kadir Has'ı görevlendiren şirket, FANTA adlı yeni bir renkli gazozu piyasaya sürmek için hazırlıklara girişmiştir.

6224 sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu gereğince FANTA için Yabancı Sermaye Komitesine başvurulmuştur. Coca Cola'ya her yıl üçyüz elli bin liralık isim hakkı ödeyecek olan FANTA'nın müracaatı komitece olumlu karşılanmıştır. FANTA'nın piyasaya sürülebilmesi için Yabancı Sermaye Komitesi kararının bakanlar kurulunca onaylanması ve Maliye Bakanlığı ile bir lisans anlaşması imzalanması gerekmektedir. Bu sırada Sanayi Bakanlığı FANTA'nın Türkiye'ye teknik araç getirmediği, ham maddesini ülke içinden karşılamadığı ve ihraç edilebilir bir mal olmadığı gerekçesiyle Yabancı Sermaye Komitesi'nin kararına iktisadi kurulda itiraz etmiştir. Maliye, Sanayi ve Ticaret Bakanlarından kuru İktisadi Kurul, Sanayi Bakanlığı'nın FANTA ile ilgili itirazını kabul, Yabancı Sermaye Komitesi'nin kararını da reddetmiştir. Ticaret Bakanı da ilgili daireye emir vererek FANTA dosyasının kendisine hemen getirilmesini istemiştir. Dosya, bakanlık içinde onbeş günde ancak bulunabilmiştir.

İşlerin sarpa sardığını gören Cola Cola'cılar, Ticaret Bakanlığına ikinci bir müracaatta bulunarak, FANTA için Amerika'daki şirketin isim hakkı almaktan vazgeçtiğini bildirmiş, yalnız kedilerine hammadde ithali için izin ve tanzim kotasından otuzbeş bin dolar verilmesini istemişlerdir. Ticaret Bakanlığı, Tanzim Kotasının, Türkiye'de darlığı görülen, karaborsaya intikali söz konusu olan malların ithali için ayrıldığını, bu bakımdan tanzim kotasından yararlanamayacaklarını belirterek, FANTA'cıların isteğini geri çevirmiştir.

Buna rağmen, önce üçyüz elli bin liralık isim hakkından ve otuzbeş bin dolarlık hammadde ithalinden söz eden FANTA'cılar, yasaları ve hükümeti bir kıyıya iterek renkli gazozu piyasaya sürmüşlerdir. Bu davranışa ilk tepki Maliye Bakanlığından gelmiş ve bu gazozun çıkması için kendilerinden bir muamele geçmediği açıklanmıştır. Sanayi Bakanı Mehmet Turgut, «Biz gazoza izin vermedik» demiş, Devlet Plânlama Teşkilâtı müsteşarı ise gazetecilere hayretini şöyle açıklamıştır:

— «Bu bir skandaldır.»

Bir renkli gazoz işinde çevrilen bu basit ve küçük dolap, büyük yabancı sermayenin, neler yapabileceğini akla getirmekte ve haklı olarak her yurtseveri dehşete düşürmektedir.

İnönü'nün çelişmeleri

Yaşar Kemal

Sayın CHP Lideri İsmet İnönü, partisinin Kars İl kongresine gönderdiği bir yazıda TİP'in dış politikasının memleketin zararına olduğunu söylüyor. Bu koskocaman bir hayat yaşamış, bir büyük bağımsızlık savaşına kumandanlık etmiş insanın kendi kendisiyle çelişmesidir. Sayın İsmet İnönü'yü kınamak aklımdan geçmez. Bizim *insanlarımız böyledir* de demek istemem. Osmanlı toplumunda bir çağın insanları böyle yetişmişlerdir demek, suçu Osmanlı toplumuna yüklemek daha umut verici olur. Geçen yazılarımdan birisinde de söylemiştim, İsmet İnönü'nün kişiliği üstünde durmak, onun yaşadığı uzun zigzaklı çizgiyi incelemek Türkiye'nin geleceği için çok faydalı olur demiştim. İsmet İnönü bir ayrıcalık değil, bir prototiptir. Bir politikacı, bir asker kuşağının inatla direnen tutucu bir kişisidir. İnönünün kişiliğini ele alanlar, onun bu yönü üstünde çok durmadıklarından yanılgılara düşüyorlar ve araştırmaları yüzeyde kalıyor. İnönüyü incelemeye başlarken hiç olmazsa yüz elli yıllık bir Osmanlıyı araştırmak gerek. İşte o zaman İsmet İnönü'ye belki varılır. İşte o zaman, «TİP'in dış politikası memleket zararınadır» diyen bir politikacı İsmet İnönü anlaşılabilir.

Nedir TİP'in felsefesi, buna bağlı olaraktan nedir TİP'in dış politikası? Türkiye İşçi Partisi felsefesini durmadan durmadan her gün halka anlatmaktadır. Kurulduğu günden bu yana. Partinin Lideri Aybar'ın bu dünya görüşünü açıklayan kitabı daha yeni çıktı. Orada her şey açık açık anlatılmaktadır. TİP'in yazarları, politikacıları görüşlerini her Allahın günü yazmakta, söylemektedirler. TİP'in dünya görüşü kadar düz, apaçık bir görüşe Türkiye'de hiç bir parti sahip değildir.

TİP'in ilkelerinden en açık seçiği de bağımsızlık ilkesidir. Bunun bir politik oyun olmadığını da İsmet İnönü seviyesindeki bir politikacı anlar ve bilir.

Bağımsız kişi, bağımsız parti, bağımsız millet, bağımsız insanoğlu. Sosyalizmin temeli bağımsızlıktır. Ve Türkiye İşçi Partisi gerçek bir sosyalizmi yüzde yüz uygulamak için kurulmuştur.

Buna bağlı olarak TİP'in dış politikası nedir Yüzde yüz bağımsızlık. Bunun için TİP, Türkiye'yi fiilen işgal etmiş bulunan Amerika'ya karşıdır. İsmet Paşa'nın kumandanı bulunduğu savaşta verdiği savaşın bir başka çeşidini TİP vermektedir... İsmet İnönü seviyesindeki bir insanın bu savaşın *içtenliğini de bilmesi gerek*.

Denebilir ki, İnönü Amerika'nın Türkiye'yi işgal ettiğine inanmıyor. O zaman da gene kendi kendisiyle çelişmeye düşüyor demektir... Memleketin en can alıcı yerinden koparılmış 35.000.000 metre kare toprak, 50.000 kadar Amerikan askeri... Ve 55 kadar ikili anlaşma... Petrol imtiyazları, maden imtiyazları, bakanlıklardaki Amerikalı uzmanlar, barış gönüllüleri, Amerika'dan almak zorunda bırakıldığımız uçak, tank, top ve başka askeri araçlar... Ve bir üçüncü dünya savaşında yedi buçuk saat içinde yokolacağımız salt Amerikan üsleri yüzünden, askeri uzmanlar söylüyorlar. Sonra Amerika'nın ekonomik işgali, sonra Türkiye içindeki nasıl kullanıldığını hiç kimsenin bilmediği Amerikan paraları... İnce ayrıntılara inmek istemiyorum, bir memleket bağımsızlığını bundan daha başka türlü nasıl yitirir? Bir memleket yukarıda saydığımdan başka türlü nasıl işgal edilir, ya da başka türlü bu çağda niçin işgal edilir? Yukarıda sayıp döktüklerimi de İsmet İnönü'nün kendisi bir çok kere sayıp döktü. Petrol Kanununa bir sömürge kanunu diyen biz değiliz, İnönü. Amerikan üslerine bir Savunma Bakanı'nın bile giremediğini söyleyen Sayın İnönü'nün kendi Milli Savunma Bakanı...

Türkiye İşçi Partisi ve Türkiye'deki vatasever, ilerici güçler yüzde yüz bağımsızlık savaşına girmişlerdir. Yukarıda sayıp döktüğüm kötü durumlardan Türkiye'yi kurtarmak için canlarını dişlerine takmışlardır. Türk ilerici güçleri Türkiye'yi, İnönü'nün Başbakanlık yaptığı, Mustafa Kemal çağının bağımsızlığına, onuruna kavuşturmak için çabalamaktadırlar.

Bir de Sovyetler Birliği var işin içinde: Satılmışların ve uşaklarının ve beşinci kol kompradorlarının, «siz Amerikayı kovup Sovyetleri getireceksiniz» dediklerine acaba İnönü de mi inanıyor? Kompradorlar ve beyni yıkanmış uşaklar Türklerin bağımsız yaşayabilecek bir millet olduğuna inanmıyorlar. Bu köleleştirilmiş alçaklar Türk milletini milletten bile saymıyorlar. Onlar, o köleler, o bir lokma kemiğe kul edilmişler geri kalmış bir milletin bağımsız olabileceğine hiç bir zaman inanmazlar. Onlar için dünya bir efendiler ve köleler dünyasından ibarettir. Amerika efendi, Türkiye köledir. Sovyetler Birliği efendi, Türkiye köledir. Kurtuluş Savaşının büyük kumandanının böyle düşündüğünü sanmak aklımızın köşesinden bile geçmez. Öyleyse, TİP'in dış politikası memleketin zararınadır, derken Sayın İnönü ne demek istiyor? Acaba bizim bilmediğimiz, onun bildiği bir dış politikası mı var TİP'in? Yoksa TİP elaltından Amerikalılar mı anlaştı? Yoksa TİP Amerika'nın Türkiye'de uzun bir süre daha kalması için bir oyuna mı girdi? Yoksa TİP başka bir yabancı devleti aynen Amerika'nın işgal ettiği gibi Türkiye'yi işgale mi çağırdı?

Türkiyenin ilerici ve vatansever güçleri ikinci bir bağımsızlık savaşının içindeler. Bu, silâhlı çatışmalara kadar varabilir TİP'in iç politikası da, dış politikası da bütün politikası da bağımsızlık ilkesi yöresinde döner. Aslolan bağımsızlıktır. İnönü bu politikaya zararlı bir politika diyemez Derse yazık olur. Türk Milleti'nin birinci kurtuluş savaşının kahramanına hâlâ ihtiyacı var.

MİT komplosu hakkındaki dehşet verici ifşaat

kaçarak g..memi fakat benimle bi likte gidecek birisine ihtiyacım olduğ
söyledi v. beni, Karadenizli HÜS YİN FERAH adında bir gençle tanıştırdı.
Karadeniz ki Hopa bölgesinden, sarp denilen yerden, 16 Eylül gecesi h
du geçtik HÜSEYİN FERAH bu bölgeyi çok iyi bildiği için hiç bir sıkın
çekmedik. Hududu geçtikten sonra Rus askerleri bizi yakaladılar, gözler
bağlayıp atum'a götürdüler. Batumda KGB denilen bir hapishaneye koydul

Genç kardeşlerim, sizlere MAO'nun, LENİN'in STALİN'in KARL MARKS'ın
kitaplarını getirip okutmak isteyenlere kanmayınız. onlara acıyın, doğru
yolu anlatın. Zira inanıyorum ki, bu gibilerin çoğu benim gibi aldanmış,
hakikati göremiyen, ışığa, güneşe, muhtaç kimselerdir.

Yukarıdaki fotokopide, MİT tarafından hazırlanan ve Hürriyet Gazetesi'nde Aksoy adına yayınlatılacak olan yazıdan iki parça görülmektedir. Elyazısıyla yapılan düzeltmeler, MİT yetkililerine aittir.

Düz saçları vardı. Sakalı bir kaç günlüktü... Tutuk konuşuyordu. Cümleler arasında duruyordu...

Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi ikinci sınıf öğrencisiydi. 14 Eylül 1967'de, bir arkadaşının yardımı ile Sovyetler Birliğine geçmişti. 23 Ocak 1968'de Sınır Protokolü yoluyla Türkiye'ye iade ve Artvin Valiliği'ne teslim edilmişti.

Çeşitli baskılara maruz kalmış, ölümle tehdit edilmiş ve Fikir Kulüpleri Federasyonu ile Oleyis ve Sağlık-İş Sendikaları hakkında çeşitli raporlar vermeye zorlanmıştı.

Basın toplantısına bir kaç gazete temsilcisini çağırmıştı.

— «Beni bu basın toplantısına sevkeden sebepleri de sıralamakta fayda mütalâa ediyorum» demiş ve şunları söylemişti:

— «**Durumum son derece karışık bir hal arzetmekteydi. Ağabeyimle konuştuk ve fikirlerim ve ideallerim uğruna kendimi ve istikbalimi tehlikeye atmak pahasına durumu kamu oyuna açıklayacaktım veya haysiyet ve şerefim ayaklar altına alınacaktır. Ben ağabeyimin de teşviki ile birinci şıkkı seçtim. Yani bütün bu olanları Türk kamuoyuna açıklamayı uygun buldum. Bundan sonra ne olur bilmiyorum? Ne yapacağımı da kararlaştırmış değilim. Hareketlerimi olaylar tayin edecek. Zaten onlar artık benden istifade edemeyeceklerini anlamışlardı. En doğru ve dürüst yolu seçtiğimden eminim.**»

Cümleler arasında durarak, tutuk konuşan gencin adı Mahmut Nedim Aksoy'du.

Bir süre sustu ve gene konuşmasına devam etti:

«**Milli İstihbarat Teşkilâtı tarafından maruz bırakıldığım bir komployu Türkiye'de kişi ve fikir özgürlüğünün karşı karşıya kaldığı tehlikeleri gözler önüne sermesi bakımından Türk kamuoyuna açıklamayı bir görev bilmekteyim.**

Merak saikiyle gittiğim ve Tiflis'te dört ay hapis, onbeş gün serbest kaldığım Rusya'dan, 1917 ihtilâlinin 50 inci yıldönümü vesilesiyle affedilen iki yıllık cezamı tamamlamadan «sınır protokolü» yoluyla Artvin Valiliği'ne teslim edilerek döndüm. Beni 23 Ocak 1968 günü Türk makamlarına teslim ettiler. Akşam üstü teslim edildiğim Artvin emniyet makamları tarafından iki sivil memur eliyle derhal feci şekilde dövüldüm. Üç gün boyunca Artvin emniyetinde aynı baskılar altında kaldım. Üç gün sonra Hopa'da savcı huzuruna çıkarıldım. Beni üç gün boyunca kanunsuz olarak tutuklu tuttular. Savcı beni Milli İstihbarat Teşkilâtına teslim etti. Beni 5 Şubat'a kadar Trabzon ve Erzurum'da aynı baskı ve dayak muamelelerine tabi tuttular. Bu arada benden zor ve tehditle gerçeğe aykırı beyanlar aldılar. Sözlü ifademin tahrif edilerek yazılmış şekline baskı altında imza koydurdular. 6 Şubat'ta sivil memurlar nezaretinde Ankara'ya getirildim.

Ankara'ya geldiğim gün Milli İstihbarat Teşkilâtı adına çalışmam için baskı, tehdit ve diğer yollarla imzamı aldılar. Bu görevi kabul etmediğim takdirde komünizm faaliyetleri bahanesiyle 8-10 yıl hapse atacaklarını söylediler. Daha önce Artvin'de beni öldüreceklerini ve ölümüme kaza süsü verebileceklerini, o sırada Çoruh nehrinde vuku bulmuş trafik kazasına kurban gittiğimi söyliyebileceklerini belirtmişlerdi. Benim solcu çevrelerdeki temaslarımdan yararlanarak, beni kullanmaya çalıştılar. Ders çalışmak maksadıyla Yozgat'ta bulunduğum sırada beni bu şekilde kullanamıyacaklarını anlayarak Ankara'ya davet ettiler.

Seçimler arifesinde halktan yana kuruluşları kamuoyunda zedelemek maksadıyla benim ağzımdan hazırladıkları bir beyanatı HÜRRİYET Gazetesi'ne vermem için baskı yaptılar. Benim ağzımdan hazırladıkları bu beyanatı ek olarak veriyorum. Bana bu iş için bir gece mühlet verdiler. HÜRRİYET Gazetesi'nde yayınlanacak bu beyanat için bana 600 (altıyüz) lira teklif ettiler. Ankara'da geçimimi sağlayabilmem için, daha önce verdikleri otuz liraya ek olarak Yozgat Oteli'ne yirmi lira daha bıraktılar.

Bu sabah kabul etmediğimi söyleyince bana bu hususta karar yetkisi tanımadıklarını, bu beyanatın ben istesem de istemesem de çıkacağını bildirdiler ve tekrar beni yakalamaya çalıştılar.

MAHMUT NEDİM AKSOY - MİT'in komplosunu açıkladı

Milli İstihbarat Teşkilâtı tarafından benden Fikir Külüpleri Federasyonunda ve diğer solcu çevrelerde, ve bazı sendikacı arkadaşlarım nezdinde istihbarat görevi yapmaya zorlandım. Bana bu maksatla kullanmam üzere verdikleri bilgileri, telefon numaralarını, posta kutusu numarasını, benimle temas eden şahısları ve resmi arabaların plâka numaralarını Türkiye'nin Milli İstihbarat Teşkilâtı tarafından asıl kullanması gerekli milli menfaatlarına zararlı olacağı endişesiyle açıklamaktan kaçınıyorum.

Bu açıklamamın geleceğim üzerinde yapabileceği her türlü zararlı etkileri, Türk halkının, Türkiye'deki emekçi sınıfların yolunda mücadele veren insanların ve kuruluşların nasıl tehlikelere karşı karşıya bulunduklarını, nasıl tertiplere kurban gitmek ihtimaline maruz olduklarını somut olarak gözler önüne serebilmek amacıyla göze almaktayım.

Beni ölüm tehdidi, şantaj ve para karşılığında Türk halkının çıkarlarına karşı faaliyetlere zorlamak istediler, fakat işte başarıya ulaşamadılar.»

YAŞAMAK GÜZEL ŞEY BEKARDEŞİM

Ancak Mehmet Ali Ermiş'inki gibi ölümlerin ardından söylenecek söz bu... Yaşamanın ne güzel şey olduğunu duyup anlayıp, dünyayı herkeslerin bu gerçeği duyup anlıyabileceği bir yer haline getirmek için yaşamış ve bu uğurda ölmüş, güzel insanların ardından söylenesi bir söz bu... O güzel insanlar ki, yaşamlarının hesabını mahkeme-i kübrada değil, işkembe-i kübradan değil, ve ifade verirken gürleyip gitseler bile sorgu yargıcının karşısında değil, onlar yaşamalarının hesabını en ulu yargıç ola Tarih'in önünde, günü gününe vermenin çileli mutluluğuna ermişlerdir... Onlar ki, kâğıtları temyizden gelmemiş bile olsa, ömürleri boyunca hizmet ettikleri halkın gözünde çoktan temize çıkmışlardır... Karşısındakilerin elinde silâh, 141'ler, 142'ler varsa, onların göğüslerinde de hak yolunda kazanılmış, öyle çocuksu, öyle pırıl pırıl bir kırkbir-buçuk maşallahları vardır... sol memelerinin altındaki cevahir kararsa bile.. Onlar ki, Acılı Kuşak'tandır, onlar ki, ipinden, kuşağından başka varı olmıyan bir kuşaktan çıkıp, sonunda bir ebem-kuşağına sarılıp giderler... Ve onlar için Şair Baba, Yaşamak Güzel Şey Be Kardeşim'de yani Mehmet Ali'nin son nefesinde, sorgu yargıcının karşısında, savunduğu romanında der ki:

Konuklarım var; Anuşka, İsmail, Ahmet, Neriman, Maruse, Ziya, Sİ-YA-U.

Kerim yok. Kerim öldü. Tımarhanede değil, iyileşti çıktı, 1950'nin Mayısında veremden öldü.

Konuklarım kocalmamış. Onları son görüşümde kaç yaşında bırakmışsam o yaştalar. Sİ-YA-U yine sevdalı Anuşka'ya Ahmet yine kıskanıyor Sİ-YA-U'yu.

Ziya;
Bir şiir oku dedi bana.
Okudum;
Emekçiyim,
Sevdayım tepeden tırnağa,
sevda; görmek, düşünmek, anlamak,
sevda; doğan çocuk, yürüyen aydınlık
sevda; salıncak kurmak yıldızlara,
sevda; dökmek çeliği kanter içinde.
Emekçiyim,
sevdayım tepeden tırnağa...

Marusayla Anuşkaya şiiri Rusçaya çevirdim.

İsmail cıgarasını cıgaramdan yaktı:
... İyi yazmışsın, iyi, dedi, sonra ayağa kalktı, pencereyi açtı, güneş girdi odaya. Anuşkanın, ak uzunca parmaklı, tombul avucuda Ahmetin eli.

Neriman kalınca sesiyle tekrarladı kocasının sözünü:
... Yaşamak güzel şey be kardeşim.

Mehmet Ali için başka ne denir ki şu andat... Hepimizin başı sol olsun!...

Can YÜCEL

Ferruh Doğan

Erkek Kadın!...

CHP LİDERİ NEDEN TELAŞTA?

Mehmet Ali AYBAR

Seçimler yaklaşırken üç görüş ve bu görüşleri temsil eden üç parti politika sahnesinin ön plânına geçmiş bulunuyor: TİP, AP ve CHP...

AP, çalışan halk kütlelerinin oylarıyla iktidara geldiği halde, çalışan halk sınıflarına karşı bir politika izlemenin çelişileri içinde bugünkü kapkaç düzenini ayakta tutmaya uğraşmaktadır. Demagojik nutuklarla gizlemeye çalıştığı politikasının asıl hedefi: Devleti, büyük toprak ağalarının ve özellikle ithalâtçı - ihracatçılarla montajcıların *nüfuz ve hâkimiyeti altında bulundurmaktır. Dış* ve iç politikasıyla devlet çarkı bu sınıfların eliyle ve bu sınıflar yararına döndürülecektir, AP iktidarında durum bu merkezdedir.

CHP'ye gelince: CHP bugünkü düzene karşı olduğunu söylüyor. Fakat bugünkü düzenin değiştirilmesi için yapılması zorunlu olan reformlara yanaşmıyor. Gerçekten, dış ticaret, *bankacılık ve sigortacılık devletleştirilmedikçe* bugünkü kapkaç düzeninin değişmesi mümkün değildir. Keza ağaların elinde 2500 - 5000 dönüm bırakılarak toprak reformu da yapılamaz.

Aslında CHP ile AP arasındaki kavga düzen değiştirme üzerine değil, bu düzeni yönetme üzerine bir kavgadır. CHP bürokrat sınıfın, yani yüksek memur ve teknisyenlerin devleti yönetmesini ve ağalarla kompradorların bunların vesayetinde geliştirilmesini ister. CHP, merkezci, tekelci, oto*riter devlet felsefesinin temsilcisidir. Demokratik* düzeni bu felsefesine uydurma çabası içindedir. En yararlıyı, en doğruyu yalnız kendilerinin bileceği inancı, CHP yöneticilerinde o derece kökleşmiştir ki, kendi görüşlerine karşı olanları derhal millî menfaatlere ters düşmekle suçlamanın, her şeyden önce karşısındakilerin görüşlerine saygı demek olan demokrasiyle asla bağdaşmadığını bile düşünmezler.

CHP'nin sayın genel başkanının TİP'e değinen sözlerini, seçimlerle ilgili bir hesap, fakat asıl tek parti devrinden kalma ve millî menfaat konusunda son sözü daima kendisinin söyemesi alışkanlığı olarak değerlendirmek gerekir. Sayın İnönü'ye önce bu hususu hatırlatmak isteriz: **«Millî menfaatlerimize aykırıdır»** şeklindeki suçlamalarla işe başlamak, serbest tartışma kapılarını kapadığı için demokratik bir düzende yeri olmayan bir davranıştır. Kaldı ki, Türkiye'yi bağımlı duruma düşürmüş olan ikili anlaşmaların ilkelerini imzalayan CHP hakkında aynı suçlamayı rahatlıkla yapmak mümkündür. Türkiye'nin menfaatleri gerçeklerin bu gibi ön yargılar ve suçlamaların dışında tartışılmasını emretmektedir.

CHP'nin sayın genel başkanı, Türkiye'nin hem Amerika, hem de Sovyet Rusya ile dost olmasını öngörüyor ve Türkiye İşçi Partisi'nin körükörüne Amerikan düşmanlığı yaptığını, bunun millî menfaatlerimizle bağdaşmadığını ileri sürüyor. Bütün devletlerle, bu arada hem Amerika, hem de Sovyet Rusya ile dost olmak, Türkiye için elbette istenecek bir şeydir. Ancak, bunun bir takım şartları olduğu da muhakkaktır. Genel olarak milletlerarası münasebetlerde dostluklar menfaat esasına göre kurulur. Ve bizim gibi geri kalmış küçük bir devlet, Amerika veya Sovyet Rusya gibi büyük devletlerle dostluk kurarken, bu devletlerin nüfuz ve tesiri altına girmemek için millî bağımsızlığına, egemenlik haklarına ve ülke bütünlüğüne kıskançlıkla sarılması zorunludur. Bu konuda en küçük *ihmâl, millî felâketlere yol açar. Nitekim, 1947'de* dünya şartarının ve Amerikan plânlarının gereği gibi değerlendirilmemiş olması, giderek Türkiye'yi egemenlik haklarımızla bağdaşmayan 53 ikili anlaşmayla Amerika'ya bağlı ve ülkesinde denetleyemediği Amerikan askerî üsleri bulunan bir devlet durumuna sokmuştur.

Asıl gerçeklere ters düşen basiretsiz politika, *Amerika ile ilişkilerimiz bu merkezdeyken* körükörüne **«Amerikan düşmanlığı yapılıyor»** demek ve durumu değiştirmeden Amerika ile ittifakların devamını istemektir.

Gerçek şudur: Türkiye'nin güvenliğini tehlikeye düşüren denetimiz dışındaki askerî üsleri ve türlü imtiyazlarıyla yurdumuzda kaldığı müddetçe Amerika dostumuz olamaz.

CHP'nin savunduğu gibi, *ittifaklar ve ikili anlaşmalar çerçevesi içinde Amerika'nın imtiyazlarına son verilebileceğini söylemek de, milleti* gerçekleşemiyecek bir ham hayâlle oyalamak olacağı ve ikinci millî kurtuluş mücadelemizi zaafa uğratabileceği için zararlıdır. Amerika ile Türkiye'nin NATO içinde gerçekten eşit şartlara ve olanaklara sahip olabilmesi, Amerika'nın bu ittifaktaki yeri ve ağırlığına ters düştüğünden âdeta tabiat-ı eşyaya aykırıdır.

Beri yandan dostluklar kurulurken dünyadaki kuvvet dengesini ve tarihin akış doğrultusunu da mutlaka gözönünde tutmak gerekir. Sorunu, **«Bugün dünyada iki büyük kuvvet var: Amerika ile Sovyet Rusya»** şeklinde koymak bir çok kereler belirttiğimiz gibi yanlıştır. Üçüncü dünya devletleriyle Çin ve Fransa da birer ağırlık merkezi haline gelmek çabasındadırlar. Üstelik millî kurtuluş mücadeleleri tarihin akış doğrultusunu tayin etmektedir. Dostlarımızı seçerken bunu da gözönünde bulundurmak zorundayız.

Dünya milletleri her bakımdan birbirlerine bağlı bulunmaktadırlar. Dünyanın bir ucunda oluşan bir olay öbür ucunda yaşayan milletleri etkiliyor. Amerika'daki siyah-beyaz kavgası veya Amerika'nın Vietnam halkını katletmesi karşısında kayıtsız *kalamayız. Nasıl ki Sovyet Rusya'nın büyük devlet* politikası izleyerek başka milletleri nüfuz ve etki altında bulundurma çabaları da bizi kayıtsız bırakamaz. Dostluklarımızı tayin ederken bütün bu faktörler hesap edilmelidir.

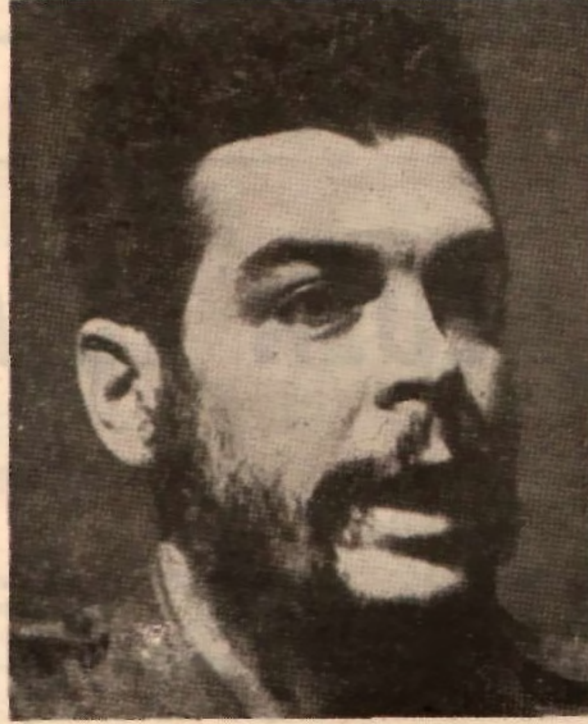
Türkiye İşçi Partisi'nin dış politikası millî menfaatlerimize uygun olan biricik yoldur. Biz bu politikayı defalarca açıkladık: Millî *bağımsızlığımıza kıskançlıkla sarılmış bir politi*kadır bu. Amerika'yı yurdumuzdan çıkardıktan ve boşalan yere yabancı hiçbir devleti sokmamaya azimli olarak Amerika ile Sovyet Rusya'yı Türkiye'den aynı uzaklıkta tutmak ve üçüncü dünya devletleriyle dayanışma ve işbirliğine önem vermek...

Türkiye İşçi Partisi seçimler arifesinde bilime dayanan, millî ve halktan yana iç ve dış politikasıyla çalışan halk kütleleri için tek alternatiftir. *AP'nin de, CHP'nin de telâşları bundandır.*

Küba'ya Nasıl Çıkmıştık?

Küba'nın Santiago şehrindeki Moncada Kışlası'na yapılan baskından sonra, ülkedeki devrimciler arasında iç işlerle ilgili fikir ayrılıkları ve anlaşmazlıkları baş göstermiş, bunların sonucu olarak da, bütün yüreksiz kişiler şu yada bu sebeple ihtilâlci safları terkederek daha az feragat isteyen siyasi partilere veya devrimci örgütlere katılmaya başlamışlardı. Ama bütün bunların yanında, bir başka hareket de yavaş yavaş gelişiyordu. Adını 1953 yılında Moncada Kışlası'na yapılan baskının tarihinden almış olan 26 TEMMUZ HAREKÂTI'nın saflarına acemi erlerin ilk grupları katılmışlardı bile... Acemi erlerin eğitimi ile görevli olanlar, çalışmalarını Meksika'da büyük bir gizlilik içerisinde yürütmek zorunda idiler. Zira, para ve rüşvetin önemli rol oynadığı bir ortam içinde hem Meksika Hükümeti'ne, hem F.B.İ. ve Batista'nın ajanlarına, hem de çeşitli alanlarda toplanmış düşman kuvvetlere karşı koymak zorunda bulunuyorlardı. Üstelik, Trujillo'nun casusları ile de uğraşmak gerekiyordu.. Acemi erlerin seçimi, özellikle Miamide, çok isabetsiz bir şekilde yapılmakta idi.

ERNESTO CHE GUEVARA
— Küba topraklarına ayak bastıktan sonra... —

GENERAL ALBERTO BAYO
— Castro ve Guevara'nın gerilla hocası —

● Fidel'in kesin ve erkekçe cevabı «Seni yüzüstü bırakamam!»

İşte bütün bu engelleri aştıktan sonra en önemli olan iki büyük görevi yerine getirmemiz gerekiyordu: Meksika'dan ayrılış... ve sonra da... Küba'ya çıkarma!

O sırada, geri kalan bütün bu işler bize çok kolay görünmekteydi.

Güvenilir ihtilâlcileri çevresinde toplayan Fidel Castro, tüm yeteneklerini ve olağanüstü çalışma gücünü Küba seferine çıkacak olan silahlı kuvvetleri örgütlemeye adamıştı. Ayıracak fazla zamanı olmadığı için, askeri strateji derslerine sık sık katılamıyordu. Geri kalanlarımız ise, General Alberto Bayo'dan oldukça önemli gerilla taktikleri öğrenebiliyorduk. Başlangıçta birkaç strateji dersine katıldıktan sonra bende uyanan ilk izlenim, ZAFER'in mutlak surette kazanılabileceği idi.

Aradan bir kaç ay geçti. Atıcılığımız gelişmiş, hepimiz birer keskin nişancı olmuştuk. Meksika.da bir çiftlik bulmuş, burada personel şefi olarak ben ve General Bayo'nun yönetimi altında 1956 seferine çıkma plânımızı hazırlamıştık. Ne var ki, aynı günlerde ücretleri Batista tarafından ödenmekte olan iki ayrı Meksika birliği, Fidel Castro'yu avlamaya çıkmışlardı. Nihayet bu birliklerden biri Fidel'i ele geçirdi. bu olaydan birkaç gün sonra da Fidel taraftarlarının çoğu yakayı ele verdi. Mexico şehrinin yakınlarında bulunan çiftliğimiz polisin eline düşmüş ve hepimiz cezaevlerini boylamıştık.

Bu durum, harekatımızın ilk safhasının son bölümünü geciktirmişti. Hemen hepimiz, suçlu olarak kendi ülkelerimize iade edilme korkusu içinde 57 gün kadar cezaevlerinde kaldık. Bu korkuyu duyanların başında da Binbaşı Calixto Carcia ve ben vardık. Ne var ki, Fidel Castro'ya karşı güvenimizi hiçbir zaman kaybetmedik. Hattâ Fidel, arkadaşlık uğruna kendi ihtilâlci durumunu tehlikeye düşürebilecek şeyler yaptı. Ben, hakkında çeşitli suçlamalar bulunan ve Meksika'da kaçak olarak yaşayan bir yabancı idim... Fidel'e sırf benim yüzümden ihtilâlin ertelenmemesini, beni geride bırakabileceklerini, ileride emir verildiği takdirde, nerede olursam olayım, savaşa derhal katılabileceğimi söyledim. Ayrıca, Arjantin yerine komşu bir ülkeye gönderilmem için gayret göstermelerini istedim. O zaman Fidel'in bana vermiş olduğu o kesin ve erkekçe cevabı asla unutamam: **«SENİ YÜZÜSTÜ BIRAKAMAM!»**

Bizleri Meksika cezaevlerinden kurtarabilmek için önemli bir zaman ve para harcaması gerekiyordu. Bu gereği yerine getirmekte tereddüt etmedi.

Fidel'in sevip saydığı kimselere gösterdiği bu tip kişisel jestler, kendi çevresinde yaratılmış olan kuvvetli bağlılığın anahtarını teşkil etmektedir. Fidel'in çevresinde ilkeler üzerine oturtulmuş bir bağlılık duygusu ile arkadaşlık üzerine kurulmuş bir dayanışma, Küba İhtilâl Ordusu'nu bölünmez bir bütün haline getirmiştir.

Gizlilik içerisinde çalışıp bulabildiğimiz her yerde saklanarak, gayet az sokağa çıkıp mümkün olduğu kadar halkın gözünden uzak kalarak günler ve aylar geçirdik.

Bu sırada aramızda bir hainin bulunduğunu öğrendik. Fakat kendisinin kimliğini bilmiyorduk. Silâhlarımızdan bir kısmını düşmana satmıştı. Ayrıca, yatımızı ve radyo vericimizi de pazarlık konusu yapmıştı. Düşmanın içimize nüfuz ettiğini öğrenince hummalı bir çalışmaya giriştik. **GRANMA** Yatı son süratle sefere hazırlandı. Fazla bir şeyimiz olmamasına rağmen, bulabildiğimiz bütün malzemeyi, üniformalarımızı, tüfeklerimizi ve doğru dürüst cephanesi bile olmayan iki tanksavar silahını gemiye yükledik. Nihayet 25 Kasım 1956 gününün sabahı saat 2'de, Fidel'in o zamana kadar resmi basında eğlence konusu olan şu sözleri gerçekleşme safhasına girmişti: **«1956 yılında ya özgür olacağız, ya şehit!»**

● Granma yola çıktıktan sonra hepimizi deniz tutmuştu.

Her cinsten malzeme ile tıklım tıklım doldurulmuş olan GRANMA yatı ile, bütün ışıklar söndürülmüş olarak Tuxpan Limanı'ndan denize açıldık. Hava çok bozuktu. Bu yüzden deniz seferleri yasaklanmıştı. Ama nehrin

Guevara'nın hayatı ve hatıraları

–4–

Küba ihtilali sırasında Fidel Castro ile Ernesto Che Guevara *uygulayacakları* bir taktiği görüşüyorlar

denize kavuştuğu yere varınca sular sakinleşti.

Yucatan bölgesinde haliçten körfeze çıktıktan bir süre sonra ışıkları yaktık. Ancak körfezden çıkar çıkmaz hepimizi deniz tuttu. Deniz tutmasına karşı anti-histamin haplarına sarıldık, kâr etmedi. Beş dakika kadar 26 Temmuz ve Küba millî marşlarını söyledik. O da işe yaramadı. Gemide durum yürekler acısıydı. Hemen her *köşede deniz tutmuş erler elleriyle* midelerini bastırarak kıvranıyorlardı. Bazıları kafalarını kovaların içerisine daldırmışlar, bir kısmı da üstleri başları kusmuk içinde ölü gibi yerde yatıyorlardı. 83 kişi içinde iki ya da üç tecrübeli denizci ile dört ya da beş askerden başka deniz tutmayan kimse kalmamıştı. Dördüncü veya beşinci gün durum biraz düzeldi. Bir ara teknenin su aldığını sanmış ve yükü hafifletmek için yattaki bütün ağırlıkları denize atmıştık. Ne var ki, teknenin su almadığını, sadece banyodaki çeşmelerden birinin açık kaldığını çok geç farkettik...

Hareket için seçilen rota, Jamaica ve Oriente eyaletinde Niquero kasabasının yakınındaki **Grand Caymen** adasının eteklerini yalayarak Küba'nın güney sahillerini genişçe taramakta idi. Ancak programın uygulanmasında epey geç kalmıştık. Ayın 30'unda radyodan Santiago'de Cuba ayaklanmasını işittik. Yoldaşımız **Frank Pais** tarafından yönetilen bu ayaklanmanın başladığı gün biz de Küba topraklarına ayak basmış olacaktık. Fakat geç kalmıştık.

Ertesi gece, yani aralık ayının ilk günü doğruca Küba sahillerine yönelerek büyük bir heyecanla Cabo Cruz fenerini aramaya koyulduk. Suyumuz, yiyeceğimiz ve zamanımız azalmakta idi... Karanlık ve fırtınalı bir gecenin saat 2'sine doğru durum adamakıllı endişe verici bir hal almaya başlamıştı. Gözcüler teknenin orasına burasına koşarak fenerin ışığını seçmeğe çalışıyorlardı. *Bir zamanlar* **Küba Deniz Kuvvetleri'nde teğmenlik yapmış olan Roque, fenerin yerini kestirebilmek için bir kere daha üst köprüye çıkmış, fakat ayağı bir çengele takıldığından güverteye yuvarlanmıştı. Bu olayın** yarattığı kargaşalık yatışıp da harekte geçtikten bir süre sonra nihayet feneri görebildik. Ancak teknemizin çok yavaş yol alması dolayısıyla yolculuğumuzun son bir kaç saatlik kısmı bizlere sanki hiç bitmeyecekmiş gibi geliyordu.

● Küba'ya ayak basar basmaz Batista'nın ordusu yerimizi tesbit *etmişti!..*

En sonunda Küba'ya gün ağarırken, Colorados Plâjı üzerindeki Belic denen yerden çıkabildik...

Çıkarmamız bir sahil muhafaza gemisi tarafından tesbit edilmiş, yerimiz bu gemi tarafından telgrafla Batista Ordusu'na bildirilmişti. Büyük bir telâş içinde ve mümkün olduğu kadar az malzeme ile yatı terkettik. Tam bataklıklar içine dalmak üzere iken, Batista'nın uçakları bize bomba yağdırmağa başlamıştı bile... Geniş Rizofora yapraklarının örtüsü altındaki bataklıklarda ilerlerken uçaklar tarafından görülmemiz imkânsızdı ama yerimiz de artık *tesbit* edilmişti.

Bölgenin coğrafi durumu hakkında yeterli bilgiye sahip olmadığımız ve araziyi bildiklerini iddia eden adamlarımızın yanlış bilgilerle bizi yanılttıkları için içerisine düştüğümüz bataklıklarda saatlerce yürümek zorunda kaldık. Denizde yedi gün süren bir açlık ve deniz tutmasından sonra karada da birbirlerinden korkunç tam üç gün geçirdik.

Meksika'dan ayrılışımızdan tam on gün sonra, dinlenme molaları ya da adamlarımızın bayılmalarıyla sık sık kesilen bu gece yürüyüşlerini tamamlayarak 5 aralık sabahı Alegria de *Pio diye bilinen noktaya ulaştık*. Burası, ağaçlıklı küçük bir arazi parçası idi... Bölgenin bir yanı şeker kamışı tarlası, diğer yanları ise ilerideki sık ağaçlı ormanlara doğru uzanan vadilerle çevrilmişti. Burası kamp kurmaya elverişli bir yer değildi. Ama, ertesi gece yürüyüşümüze devam edebilmek için günün kalan zamanında burada konaklamaya karar verdik...

GELECEK HAFTA

ÖLÜM KALIM SAVAŞI

Küba'da niçin savaşıldı, Lâtin Amerika'da niçin savaşılıyor?

Mekin GÖNENÇ

1889 Ekim'inin ikinci günü... Washington'da Pan-Amerikan Konferansı'nın ilk oturumu yapılmakta... Konferansın tek amacı, uzun vâdeli yeni bir ekonomik politikanın ana ilkelerini tesbit edip gelecekte bunları birer gerçek haline getirmek... Amerikan emperyalizminin ilk fikir şampiyonlarından biri olan Cumhuriyetçi Parti Senatörü Albert J. Beveridge, kürsüde delegelere partisinin iktidara geldiğinde uygulayacağı programın ana çizgilerini şöyle açıklamakta:

«... Amerikan fabrikaları ve toprakları, Amerikan halkının tüketim gücünden daha fazla bir üretim sağlamaktadır. Dünya ekonomisi bizlerin eline geçmeli ve geçecektir de! Biz bunu, anavatan İngiltere'nin bizlere öğretmiş olduğu yollardan sağlıyacağız. Bütün dünyada Amerikan mallarının dağıtımını sürdürecek ticaret merkezleri kuracağız. Deniz ticaret filolarımız okyanusları kaplayacak. «Büyük ülke» durumumuzu koruyabilmek için yeterli bir deniz kuvveti kuracağız. Ticaret merkezlerimizin çevresinde kendi kendine hükümet eden, fakat üzerinde Amerikan bayrağı dalgalanan ve yalnızca bizlerle alış veriş yapan geniş koloniler yayılacaktır. Daha sonra da ekonomik gücümüzün kanatları altında, işadamlarımızı diğer Amerikan kuruluşları izleyecektir...»

Bugün için hemen hepsi «gerçek» haline gelmiş olan bu sözler aslında «YANKEE EMPERYALİZMİ»nin temelinde yer alan ana kurallardan başka bir şey değildir

19. Asrın sonu ve 20. Asrın başlarında İngiliz, Fransız, Alman, Belçika ve Hollanda devletlerinin ayrı ayrı yürüttükleri emperyalist uğraşılar, Asya, Afrika, Ortadoğu ve Güneydoğu Pasifik'te kümelenmeye devam ederken, Güney Amerika ve karayip Denizi de, «Yankee Emperyalizmi»nin gelişme sahası olarak bırakılmış, kısacası... Lâtin Amerika'lı, «Yankee»nin ilk kurbanı olarak seçilmişti.

***

A.B.D. her ülkeye olduğu gibi, Lâtin Amerikadakilere de «yardım» adı altında girdi ve bir daha da çıkmadı... Halkları iliklerine kadar sömürdü ve hâlâ da sömürmekte. Bu ülkelere yardım adı altında yatırmakta olduğu her doların karşılığında, Washington bugün için Lâtin Amerika ülkelerinden şunları istemekte:

● A.B.D. tarafından Küba'ya karşı yürütülmekte olan politikanın, diğer Lâtin Amerika ülkeleri tarafından da desteklenmesi.

● Amerikan şirketlerinin bu ülkelerde yatırımlar yapabilmesi ve bunların hiçbir şekilde kamulaştırılamayacağının garanti altına alınması.

● Sosyalist ülkelerle iktisadi ilişkilerin kısıtlanması

● Washington tarafından verilmekte *olan ekonomik yardımların en azından* yüzde ellisinin özel sektör yatırımlarına ayrılması.

● Ellerindeki dolarların yalnızca Birleşik Amerika tarafından üretilen mallara harcanması.

● İthal ve ihraç mallarının ulaştırılmasında, Amerika bayraklı gemilerin kullanılması.

● Amerika bankalarının Lâtin Amerika ülkelerinde faaliyet gösterebilmesi için hukuki kolaylıklar sağlanması.

● Askeri uzman, barış gönüllüsü ve *iktisadi danışman isimleri altında* gönderilecek Amerikalılara özel yetkiler tanınması.

● Kültür ve eğitimde «Amerikancı» uygulamalara kayılması.

● Bütün ağırlığı kuzeyde olan, Amerikalılar arasında bir «Ortak Pazar»ın kurulmasının hızlandırılması.

Kafatası içersinde bir parçacık «İktisat» nosyonu olan bir kişi, bu şartları kabullenmiş bir ülkenin, bağımsızlığını yitirmiş olduğunu anlamakta güçlük çekmeyecektir.

***

Bugün Lâtin Amerikadaki yabancı yatırımların yüzde 78'i Amerikalılara ait bulunmakta. Ağır sanayiin yüzde 63'ü; Petrol, kalay, bakır, demir, alüminyum v.b. gibi toprak altı madenlerinin yüzde 81'i; tarım ürünleri sanayiinin yüzde 39'u; deniz ticaretinin yüzde 66'sı; tüketim malları satan ticari kuruluşların yüzde 40'ı Amerikalıların...

Chase Manhattan Bank, The Bank of America, Export-Import Bank ve diğer kudretli Amerikan bankalarına ait şubelerin sayısı her geçen gün daha da artmakta. 1950-1963 yılları arasında yapılan dolaylı yatırımların yüzde 90'ı Amerikan bankaları tarafından finanse edilmiş... Lâtin Amerika ülkelerinin Amerikan bankalarına olan yatırım borçları 1964 yılında 8 milyar, 1967 yılında ise 11 milyar dolara yükselmiş bulunmakta...

Amerikan yatırımları 1950 yılında yalnızca 513 milyon dolarken, 1960 da 900 milyona; 1964'de 1 milyar 400 milyona; 1966'da 1 milyar 900 milyona fırlamış...

Yine, 1964 yılına ait resmi istatistikler, Lâtin Amerikadaki Yankee sömürüsü ve soygunu en vurdum *duymaz* kişilere bile kabul ettirecek, şu iki rakamı yanyana yayımlamış bulunmakta, 1964 yılında Lâtin Amerikadaki mevcut Amerikan yatırımlarının tutarı, 1 milyar 400 milyon *dolar...* Aynı yıl içersinde, Amerikan şirketleri ve hükümetinin aynı ülkelerden sağladığı gelir toplamı, 2 milyar dolar!

Halk toplulukları yine de fakir, yine de perişan. Çoğunluk kendi ağırlığını devlet yönetimine koyamamış, kendi servetlerine sahip çıkamamakta... *Egemen* sınıflarla işbirliği yapan diktatör askerler, faşist bir düzen içersinde, 1889 yılı Ekim ayının 2'nci günü yazılmış bir senaryoyu uygulamak için kendilerini ezmekte...

Lâtin Amerikada bu kahredici «Yankee» çemberini parçalayıp kurtulan tek ülke Küba oldu.. İşte, diğerleri de aynı savaşı vermekte.

Ortadoğu Teknik Üniversitesi'ndeki boykotta rektörlük önünde toplanan öğrenciler...

ODTÜ'de Rektöre karşı mücadele

«Tasarruf Bonosu Mucidi» Kemâl Kurdaş'ı kendisine âlet eden Süleyman İktidarı, Orta Doğu Teknik Üniversitesindeki devrimci hareketi susturmak için, son günlerde çeşitli tertiplere başvurmuş, üniversite içine jandarma ve polis birlikleri sokmaktan dahi çekinmemiştir.

Politik amaçlarla davrandığı sabit olan Mütevelli Heyeti ve onun seçtiği Üniversite yöneticileri, Üniversite özerkliğini öğrenci ve öğretim üyelerinin haklarını hiçe sayarak keyfi yönetimi son sınırına vardırmışlardır.

Fikir özgürlüğüne ve Üniversite özerkliğine inanmış dekanların ve bölüm başkanlarının görevlerinden alınması.

Akademik alanda öğrenci çıkarlarıyla taban tabana zıt kararlar alınması,

Fakir öğrencilerin yaşamaları ve okumaları için kurulan «Atatürk Burs Fonu» için öğrenci ve personelden kaydedilen ve kesilen paranın ne olduğunun bilinmemesi,

Öğrenci faaliyetlerinin kısıtlanması

Kafeterya'nın yöneticileri çıkarlarına çalışan bir ticarethane durumuna getirilmesi **geçtiğimiz hafta Orta Doğu Teknik Üniversitesi öğrencilerini harekete geçirmiştir. Bir Boykot Komitesi kurulmuş ve uzun vadeli mücadelenin ilk etabı olarak, kafeteryayı boykot kararı alınmıştır. Rektörlük binası önünde toplanan öğrenciler beraberlerinde** üzerinde «keyfi idareye paydos-Üniversite özerkliğini satma hakkını kimden aldın?

Üniversite Kurdaş'ın mı bizim mi - ODTÜ Üretme Çiftliği. Ağalar: Mütevelli, Kehya: Rektör, Irgatlar: ODTÜ öğrencileri» yazılı **dövizler taşıyarak protesto hareketine girişmişlerdir.**

Daha sonra bir konuşma yapan öğrencilerden biri, kafeteryada fiatların derhal indirilmesini, görevinden alınan İdari İlimler Fakültesi Dekanı Arif Payaslıoğlu'nun görevine atanmasını ve Kemal Kurdaş'ın hesap vermesini istemiştir.

Rektörlük binasından çıkan Kurdaş'dan öğrenciler, sorularını cevaplandırmasını istemişler, teklifleri reddedilince Rektörü yuhalamışlardır. Bu arada öğrencilerle Kurdaş arasında şu ilginç konuşmalar geçmiştir:

Rektör - Sekiz yıldır sizlere binalar yaptırdım, yeşillikler yetiştirdim.

Öğrenci - Özerklik olmayınca neye yarar?

Rektör - Hiçbir şey bilmiyorsunuz, meselelerden haberiniz yok.

Öğrenci - Biz herşeyi biliyoruz ve karnımız çok aç.

Rektör......

Öğrenci - Sizinle biz aynı yemeği mi yiyoruz.

Rektör - Evet...

Öğrenciler — Yuhhh. Kemal Kurdaş, başını önüne eğerek, koşar adımlarla makam arabasına binip gitmiştir..

Ertesi gün, Rektörlükten «5.4. 1968 tarih ve 283.2/16 835 sayı» ile Öğrenci Derneğine bir yazı gelmiştir. Yazıda, Mimarlık Fakültesince düzenlenen balonun Öğrenci Birliğince basılacağı öne sürülerek, böyle bir hareket olduğunda şiddetli cezalara başvurulacağı bildirilmiştir. Öğrenci Birliği derhal yazıyı cevaplandırarak, Rektörün öğrenciyi tanımadığını belirtmiş ve şöyle demiştir.

«— Bir takım yalan yanlış varsayımlar ve iddialara dayanarak Orta Doğu Teknik Üniversitesi öğrencisinin temsilcisi öğrenci birliğini tehdit edişinizi ise protesto ederiz.»

Ve balonun yapılacağı gece Orta Doğu Teknik Üniversitesi Rektörü Kemal Kurdaş Jandarma ve Polisten yardım istemiştir. İki mangalık jandarma birliği PTT'nin bulunduğu binada bekletilirken, Toplum polisi de tertibat almıştır. Bu arada, Mimarlık Fakültesi binasının çevresinde her beş metreye bir adam konulmuştur.

Öğrenci Birliği İkinci Başkanı Can Savran'ın ölümünden birkaç gün sonra düzenlenen balo ve Üniversiteye polis ile jandarma sokulması öğrenciler arasında büyük tepki uyandırmış, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Öğrenci Birliği Sosyalist Fikir Kulübü bir bildiri yayımlamıştır.

Bildiri Orta Doğu Teknik Üniversitesi öğrencisi emekçi halktan yanadır. Orta Doğu Teknik Üniversitesi En Devrimci Üniversitedir» cümleleri ile başlamakta ve şöyle denilmektedir:

«— Faaliyetlerimiz için bizlere hak verilmedi, fakat kıyafet baloları, maskeli balolara daima izin verildi. Bu baloların birer seks partisi olduğunu bilmeyen var mı? Kim olduğu bilinen bu gurubun ne halt ettiğini bilmeyen var mı? Evet, bizim üniversitemizde, halk çocuklarının üniversitesinde jandarma koruyuculuğunda Türklüğünü ve saçlarını kesmeyi unutmuş züppeler cinsi arzularını tatmin ettiler.»

TÜRK-İŞ'İN MANEVÎ ÇÖKÜŞÜNÜ

Türk—İş'in 7. Genel Kurulu yöneticilerinin manevi iflâsını ilân etmiştir. Zira DİSK'çe ve bağımsız kuruluşlar ve yazarlarca yapılan eleştiriler sonunda Türk—İş, ayıbını örtmek gereğini duymuş, yöneticilerini bağımlı duruma sokan dış yardımların ana kaynağını raporda gizlemek yolunu seçmiştir.

Türk—İş'in önceki kongrelerinde ayrı bir bölümde ele alınan AİD yardımları ve AİD'nin 2 milyonluk bağışı ve öteki ödemeleri bu yılki çalışma raporunda tek kelime ile olsun gösterilmek istenmemiştir. Buna karşılık alınan (eğitim adı altındaki) 3 milyon 855 bin 143 lira 77 kuruştan bu kez şöyle söz edilmektedir.

«**Konfederasyonumuzla müştereken yürütülen eğitim projesi masraflarını karşılamak üzere bu iki yıllık devrede 3.855.143-77 TL. avansa mukabil...»**

Türk—İş yöneticilerini bu yola iten güç DİSK'in kuruluşu ve işçi sınıfının yabancı devlet paralarına **karşı** gösterdiği **açık tepkinin ta** kendisidir.

Türk—İş bugüne kadar hep yalana dayanan bir büyüklük taslamıştır. Kongre, bunu da gün yüzüne çıkarmıştır. Türk—İş, üye sayısının 800 bin olduğunu iddia etmişti. Oysa anlaşılmıştır ki üye sayısı 400 binin biraz üstündedir. Yüzde yüze yakın bir yalan!

Türk—İş, DİSK'e bağlı sendikalardan Lâstik—İş'in, Maden—İş'in, Kimya—İş'in Varto deprem felâketine uğrayanlar için topladığı yardım paralarını kötüye kulandığını ve hatta iç ettiğini iddia etmiş, açılan soruşturmada bu yolda şahitlik etmişti. Adalet tecelli etmiş ve Sorgu Yargıçlığı, hiç bir iddianın gerçek olmadığını görmüş, bu örgütler hakkında takipsizlik kararı vermiştir. Buna karşılık Türk—İş'in Kıbrıs'a yardım kampanyası sonunda elde ettiği 41 bin 723 lira 55 kuruş yerine harcanmamış, Türk—İş'te kalmıştır. Ayrıca Adapazarı zelzeleleri için toplanan paralar, devrimci kuruluşlara karşı kurdurulan sarı sendikalara destek niteliği taşıyan bir tutumla dağıtılmıştır.

Böylece Türk—İş, başkasında aradığı kusuru kendisi rahatlıkla işleyebilmiştir.

Türk—İş'in manevî çöküntüsünü asıl belirleyen, kongrede konuşanlar içinde devrimci görüşleri savunanların ciddiyeti ve yöneticilerin yüzüne şamar gibi inen gerçekçi eleştirilerin karşısında bir kısım yöneticilerin kaba kuvvete başvurmak zorunluğunu duymalarıdır. Bizzat Demirsoy'un adam kovalaması, eli kamçılı faşist sendi-

Konsere engel olan Alanya Kaymakamı bir törende

Abrakadabra'ya evet, halk şâirine hâyır!

KINA YAKSINLAR!

Aşık İHSANİ

Bir valiye ben, devletin valisi olduğu sürece «vali» derim. Çünkü devletin valisi, her şeyden önce devlete yaraşır, tarafsız bir vali olur. Yoksa bir iktidarın emrine boyun eğen valinin yüzüne bile bakmam. Devlet, ister iktidar, ister muhalefet, ister gâvur, ister müslüman olsun, T.C. vatandaşı olan herkesin, evet herkesin devletidir.

Ama iktidar öyle mi Hayır Kandırıp oyunu aldığı bir zümrenin iktidarıdır. O halde bir idareci, iktidarın emriyle hareket ederse ve ona yaranmak için her şeyi yaparsa ne olur? En azından suç işlemiş olur.

Bir örnek:

30 Mart 1968 günü düzenlenen bir konser için Antalya'ya çağrıldım. Konsere, Metin Eloğlu ve Ümit Yaşar'ın da çağrıldığını yolda öğrendim. Sinemanın kiralanan, müsaadesi alınan ve biletleri satılan konser, sahneye çıkacağımızdan tam iki saat önce şakkadak iptal edildi. Gerekçesi, emniyete

MADDÎ YIKILIŞI İZLEYECEKTİR

kacılığı benimseyen yöneticilerin eylemde de, ilkelerde de sermaye çevrelerinin kuklası durumuna geldiklerini göteren beyanları ortadadır.

Türk—İş, kendi kendisine bağlılığını anlatan bir kitapçık için 42.000 lira harcayacak kadar, DİSK'in varlığı karşısında savunmaya geçmiştir. Türk—İş, particiliği ve politika gerçeğini ters anlamaktadır. ve bu yanılgasında ısrar ettiği için kongresinde çelişileri yüzüne vurulmuş, bu doğrular karşısında, komprador burjuvazinin işçi sınıfından sağladıkları payandalar ışık görmüş yarasalar misali şaşkına dönmüşlerdir.

Kongre göstermiştir ki, A.P. emekçilere karşı olan inanç ve eylemlerini, bir takım sendikalardaki mutemed adamları aracılığıyla Türk—İş'te geçerli hâle getirmiştir. 440 sayılı kanunla iktisadi devlet teşekküllerinde çalışanlar adına sendikaların işletmelerin yönetim kurulunda görev almasını kısıtlaması önemsenmemiştir. Kârın yüzde 10'unun işçilere verilmesi ilkesinin hasır altı edilip kârdan pay almayı toplu sözleşme hükümleri arasına sokma ilkesine aldırış eden olmamıştır. Seçimlerde Türk-İş'in izlediği **«Seçtirmeme kampanyası»** nedeniyle Türk—İş'in polisçe aranması olayını tasvip eden A.P.'li sendikacıyı kınamak yoluna bile gidilmemiştir.

Artık memleket sorunlarında hâkim olması gereken işçilere uygun, onların hayat felsefelerine yaraşır bir eleştiri ve eylem, Türk—İş için söz konusu olmamak gerekir.

Türk—İş içinde kalmış olan örgütlerden az da olsa namuslu ve gerçekten emekçilerin haklarına titizlikle inanmış sendika liderlerine düşen görev, işçi sınıfına ihanete iştirakten kurtulmaktadır. **«Ekonomik şartlar eşit olmadıkça eşit hürriyetlerden söz edilemez»** diyen Louis Blanc'ın bu sözünü Türk—İş sorumlularının odasına asmak ve kapıyı kapayıp Türk—İş'i kendi çöküntüsüne terketmek bu uyanık liderlere düşen en şerefli görevlerden biri olacaktır. 22 Aralık 1964 mitinginden bu yana Türkiye İşçi Partisi'ne karşı çıkarak, devrimci ve ilerici gelişmeyi yavaşlatmak, elinden gelirse durdurmak için komprador burjuvazi tarafından görevlendirilen Türk—İş yöneticileri, bu kongreleriyle de aynı görevde devam ettiklerini açıklamışlardır. Bütün sermayecilerden yana olan partilere dâvet gönderip TİP'i hariç tutmaları elbette TİP için şereftir.

Partilerüstü politika safsatasını artık Türk—İş içindeki örgütlerin en önde gelenleri ve en yetkili delegeleri bile yerle bir etmişlerdir. Partilerüstü politika, sofra hazırlamayı işçilere, yemekleri mideye indirmeyi burjuvalara tanıyan bir sistemin adıdır.**«Kendi kollarından başka bir mülkiyete sahip olmayan»** Fransız işçilerinin 17 Şubat 1964'teki feryatları altmışların Manifesti olarak sosyal mücadele tarihine geçmiştir. Umarız ki, Türk—İş'in içinde, yöneticilerin işçi sınıfının aleyhindeki politikalardan bizar olan sendikacılar da SEKİZLERİN BİLDİRİSİ diye bir açıklama yaparlar ve Türk sendikacılığı da işçi hareketi de yeni bir çıkışla işçilere sefalette devamı öngören sendika ağalarının boyunduruğundan kurtulur.

Türk—İş, işçi haklarını satanları emeği sömürenler, Türkiye'yi iktisaden de çökertmek isteyenlerin övdüğü bir kuruluştur. Bu yeter bir yenilgi ve arkası gelecek bir yıkıntıdır.

Asım SARP

Demirsoy ve Tunç, Türk-İş Kongresi'nde Sunay'ı dinliyorlar...

Faruk Sükan'dan aldığı emirle Âşık İhsani'nin konserini yasaklayan Antalya Valisi Ömer Naci Bozkurt

soruldoğunda, emniyet müdürü sıkılmadan **«sinemacıya sorun»** dedi. Sinemacı ise, **«Emniyet müdürüne sorun»** dedi. Bir karışıklıktır başladı. Konser yerine biriken elleri biletli halk bir olay çıkartmasın diye onlarla yapmak istediğimiz sohbet toplantısına da engel olan ve bizi tevkifle tehdit eden etrafı polisli emniyet müdürünün son sözü şöyle oldu: **«Valimiz nasıl isterse öyle olur. Hem bugün seçim yasağı var. Sinemacı da sinemayı vermiyor. Ben şiir ve türkü söylemenize müsaade edemem»** dedi.

Vali'yi aradık. Vali'nin o anda bakanı Faruk Sükan'la telefon konuşması yaptığı öğrenildi. Vali ile bakanın telefon konuşmalarının bizim Antalya'ya ayak basmamızdan beri devam ettiği söylendi. Vali, İçişleri Bakanı ile son konuşmasından sonra, herhalde konserimizin iptal edildiği müjdesini vermiş olacak, ortadan kayboldu.

O gün Yüksek Seçim Kurulu, memurların siyasi çıkar için temel atmalarını ve propaganda yapmalarını, ki vali bir memurdur, yasaklamıştı. Vali'nin nereye gidebileceği sıkıştıra sıkıştıra sorulunca Emniyet Müdürü, valisinin bir köy suyunu açmaya gittiğini söyledi. Fakat orada hazır bulunan vatandaşlar, valinin köy suyu için değil, *bir kur'an kursu temel atma* töreni için gittiğini, emniyet müdürünün yüzüne karşı açık açık söylediler. Hava gergin, sinirler bozuktu. Yer yer kümelenmiş halk, konseri engelleyenleri suçlarken, emniyet müdürü karşısıda kül yutmayan üç sanatçının olduğunu unutarak döktüğü bir sürü havadan lâflarla bizi avuttuğu kanısındaydı. Bir ara bize, **«Buyurun, valim, şimdi gelmiş olacak, isterseniz sizi valimle de görüştüreyim. Göreceksiniz, o da benim gibi konuşacak»** diyerek bizi valisiyle görüştürmeye götürdü.

Vali makamında adının Ömer Naci Bozkurt olduğunu sonradan öğrendiğim kır saçlı biri, **«Ben Antalya Valisi»** diye kendini tanıttı. Bir ara Hazreti Ömer ve Hazreti Ali'den söz açıp, konu dışına çıktı. Söz arasında Metin Eloğlu, Vali'ye **«Şiirden anlar mısınız?** diye sorunca, Vali **«evet»** dedi. Hattâ bir ara arkasına geçtiği masanın gözünden kara kaplı bir defter çıkarıp sayfalarını bize göstermeden karıştıra karıştıra **«Ben sizlerin şiirlerinize hayranım, bazı şiirlerinizi (elinde tuttuğu kara kaplı defteri kastederek) özel defterime geçirmişim. Zaman zaman okurum»** dedi. Ben şahsen valinin bu sözüne inanmadım. Çünkü Vali şiirlerini beğendiği sanatçıları, kanun çerçevesi içinde konser verdirmezse, üstelik de o sanatçıların peşine ikişer ikişer polisini taktırırsa onun hangi sözüne inanılır?.

Konuyu biraz daha deşelim:

Antalya'da dört konserimizin birden iptal edildiğini duyan Alanya'lılar, bana geldiler. Başlarında hukuk talebesi Hülya Bacı da vardı. *Yiğitçe konuştular:* **«Üzülme İhsani, bu, düzenin kötü yanıdır, mutlaka yıkılacaktır. Düzenbazlar bunu bildikleri için direniyorlar. Antalya'da sinemacılara, derneklere ve bazı uşak ruhlu kimselere baskı yapılarak konseriniz tehir edilebilir. Ama bu Alanya'da olmaz. Çünkü Alanya'da satılmış ne bir dernek, ne bir sinemacı, ne de uşak ruhlu bir idareci var... Gel, konserini orada ver»** dediler. **«Hay hay»** dedim, Alanya'ya gittik.

Konser günü tayin edildi. Sinemacı ile görüşüldü. Sinemacı mert bir adama benziyordu, öyle de çıktı. Kaymakam'a izin için çıkıldı, kaymakam önce **«olur»** dedi, sonra valisi ile görüştü ve 80 derecelik bir dönüşle konserin ertelenmesi için harekete geçtiği görüldü. Polis marifetiyle sinemacıyı çağırtıp **«Sinemanı verme. Verirsen türlü bahaneler bulup sinemanı en az bir hafta kapatırız»** diyor. **«Konser verecek adam Âşık İhsani'dir»** diyor. **«Tehlikelidir»** diyor. Diyor da diyor... Buna karşılık sinemacı **«Ben ticaret erbabıyım, benim ticaretime kimse karışamaz. Madem ki adam tehlikelidir, o zaman siz izin vermeyin»** deyip kaymakam olacak adamın yanından çıkıyor.

Sinemacıya söz geçiremeyen Kaymakam Sabri Yorulmaz, bu sefer konseri tertipleyenlerden birini çağırıyor. Tabii gene polis marifetiyle... Vali ve emniyet müdürünün ağzıyla konuşmaya başlıyor **«Seçim yasağı var»** diyor. **«Bu adam mimlidir»** diyor. **«Tehlikelidir»** diyor. **«Konseri iptal edin»** diyor. Tertip heyetinden biri olan Turgut, Kaymakam'ın sözüne karşılık, **«Âşık İhsani bir halk şairidir, biz onda bir tehlike görmüyoruz. Onu adalet daha iyi bilir. O bize memleket türkülerini söyleyecek, biz onun için ona konser verdiriyoruz, konseri iptal edemeyiz»** deyince, Kaymakam **«Olmaz işte kardeşim, ben tek başıma mı karar veriyorum? Anlamıyor musunuz?»** deyip konserin iptaline gidiyor.

Bu haber üzerine ben ve konseri tertipleyen TÖS Başkanı Aka Gündüz, iptalin gerekçesini öğrenmek için kaymakamlığa gittik. O gün Alanya'ya bir sihirbaz gelmiş, hoparlörlerle herkesin falına bakacağını ilân üstüne ilân ediyordu. Kaymakam'ın odasına yalnız Aka Gündüz kabul edildi, ben içeri alınmadım. Biraz sonra öfkeli bir şekilde kaymakamın odasından çıkan Aka Gündüz, kaymakamın kesin red cevabını bana ve yanımdakilere bildirdi: **«Kaymakam olmaz, diyor»** dedi. **«Âşık İhsani tehlikelidir, diyor»** dedi. **«Onun evveliyatı malûm, diyor»** dedi. **«Konser, toplantı ne varsa yasak, diyor»** dedi. **«Seçim yasağı var, diyor»** dedi. Ben **«Nasıl olur, Abrakadabra'nın bu akşam ve yarın akşam burada konseri var ya...»** deyince, oradakilerin biri **«Öyle ama Âşığım, o sihirbazlık yapıp halkı uyutuyor. Bu da hükümetin işine geliyor; sen ise türkü çağırıp halkı uyarıyon, bu da hükümetin işine elvermiyor, daha anlamadın mı?»** deyip meseleyi bir cümlede açıkça ortaya koydu.

Evet, vatandaşın da dediği gibi, yıllarca uyutularak ezilmiş Türk halkının gerçek sesini veren türküler söyleyeceğim için, *konserim iptal edilmişti.* Bugünkü hükümet, bir çok gerçeklere karşı olduğu gibi benim türkülerime de, bir kere daha karşı çıkmıştı. Bunu anlıyordum ve bir kere daha anladım. Yalnız anlamadığım bir şey vardı: O da kaymakamın benim evveliyatımdan ve tehlikeli olduğumdan söz etmesiydi.

Ben o kaymakama ve onun gibi türkü çağırmama izin vermeyen Anamur Kaymakamı'na ve Antalya Valisi olacak adama şunu bildirmek isterim: Ben, memleketin adalet süzgecinden geçmiş ve yargıtayca onanmış, tertemiz bir halk şairiyim. Bu, belgelerle de ispatlanmış bir gerçektir. Ya adı geçen kaymakamlar ve vali?

Bana bakın... Devletin değil, de, gözü dönmüş bir iktidarın emrine giren valiler ve kaymakamlar! Sözümü size söylüyorum: Sizler keyfi hareketlerinizle Türk halkının uyutulup ezilmesine göz yumduğunuz sürece Türk devrimcilerinin on tırnaklı parmağı mahkeme-i kübrada değil, mahkeme-i dünyada, hem de eninde sonunda yakanızın üstünden kalkmayacaktır. Böylece biline

Almanya yeniden Hitler öncesi kargaşalık dönemine mi sürükleniyor?

ALMANYA'NIN KRiZi, KAPiTALiZMiN KRiZiDiR...

11 Nisan 1967 perşembe günü, saat 16:30'da, Batı Berlin'in Kurfuerstendamm Caddesi'nde, Batı Almanya'nın harp sonrası ilk siyasi suikastı işlendi. Alman Sosyalist Öğrenciler Ligi (S.D.S.) lideri ve sözcüsü Rudi Dutschke (Türkçe yazılışı ile Duçke), faşist eğilimli 23 yaşında Joseph Bachmann tarafından, sokak ortasında güpegündüz vuruldu.

Dört saatlik bir ameliyat sonunda, beyninden 3 kurşun çıkarılan Dutschke'nin hayatı, hâlâ tehlikede sayılmaktadır.

Polislerle çarpışırken yaralanan Bachmann ise, Dutschke ile aynı hastanede bir gün yattıktan sonra, iyileşmiş, tevkifhaneye kaldırılabilecek duruma gelmiştir.

Solcu öğrenci liderine karşı girişilen suikastı, bellibaşlı Batı Alman şehirlerinde, faşizm aleyhtarı nümayişler izlemiş; sosyalist gençler, olayı protesto etmiş; genç kuşak ile polis kuvvetleri arasında gayet sert çatışmalar patlak vermişti.

Hattâ, «öfkeli gençlik»in suikast olayına tepkileri, Batı Almanya hudutlarını aşmış, Batı Avrupa'nın bellibaşlı ülkelerine yayılmıştır.

Dutschke neden vuruldu? «öfkeli gençlik», neden böylesine sert tepkiler gösterdi? Öğrenci nümayişleri, neden Batı Almanya hudutlarını aşıp, diğer Batı Avrupa ülkelerine yayıldı?

Yüzeydeki görünüşü ile, Amerika'daki zenci olayları ve Almanya'daki öğrenci olayları arasında hiç bir benzerlik yok. Fakat derinlere inildiğinde, sistemin temellerine el atıldığında, benzerlikler birden ortaya çıkıveriyor. «Varlıklı cemiyet» ortamı içerisinde, «huzursuzluk» sebepleri beliriveriyor.

Zaten, Batı dünyasındaki gençlerin son yıllar gösterdikleri tepkilere, «öfkeli gençlik» sıfatını boşuna takmamışlar.

Batı gençleri «öfkeli», çünkü, içinde bulundukları sistemin son demlerini yaşadığını seziyorlar. Fakat, mevcut nizam içersinde, hem kendileri çıkar yol göremiyorlar; hem de, daha yaşlı nesillerin ortaya attıkları düzmece hâl çarelerini, geçer akçe sayamıyorlar.

Batı'nın gençleri, gençliğin kendilerine verdiği «sezme» kabiliyetiyle, cemiyetlerinin çıkmaz yola sürüklendiğini anlıyorlar. Yine gençliğin verdiği «sabırsızlık» ve «cesaret»le, çıkmaz yola acele çareler aramak istiyorlar. İçinde yaşadıkları cemiyet nizamının fikir darlığı, Batı gençliğini, mecburen «kızdırıyor», ümitsizliğe sürüklüyor.

Eğer, «öfkeli gençlik»in sebebi hikmetini özetlemek gerekirse, o zaman belki bunu Batı cemiyetlerinin artık entellektüel yetersizliklere düşmüş olmalarında bulmak mümkündür.

Zâten, «öfkeli gençlik» dışında sayılan ve entellektüel yeterliğe sahip daha yaşlı kuşaklar mensupları arasında da, usulde değilse bile hedeflerde benzerliklere rastlanmıyor değil.

Meselâ Batı Almanya'daki en son siyasi gelişmeler, «öfkeli gençler» kadar yaşlı kuşakların entellektüel gruplarını da huzursuzlandırmaktadır. Çünkü, birbirine zıt programlara sahip partiler (Sosyal Demokratlar ve Hristiyan Demokratlar), koalisyon halindeler. Bu nevi menfaat birliği, ideal ayrılığını alt etmiş. Fikir münakaşalarının siyasi alanda belir-

Türk gençlik liderleri Rudi olayı'nı nasıl karşıladı?

Alman Sosyalist Öğrencileri Lideri Rudi Dutscke'nin vurulması olayı, ur. ANT Anket Ekibi, Türkiye'deki gençlik liderlerinin bu olay karşısındaki görüşlerini tesbit etmek üzere kendilerine şu soruları yöneltmiştir:

1) Rudi'nin vurulması olayını nasıl nitelendiriyorsunuz?

2) Sizce, batı toplumlarının sosyalist gençlik liderleriyle az gelişmiş ülkelerin, özellikle Türkiye'nin gençlik liderleri arasında ne gibi ayrılıklar vardır?

Verilen cevaplar şöyledir:

SAİT BÜLBÜL (İstanbul Yüksek Teknik Okulu Talebe Birliği Başkanı): 1 — Kapitalist ülkelerde, özellikle halklardan yana hareketler engellenmek istenmekte ve bu hareketlerin öncülerine bilinen baskılar yapılmaktadır. Egemen sınıflar, kendi çıkarlarını korumak dileğiyle halkı için çalışan öncüleri yoketmek isterler. Bu, kapitalist düzenin gereğidir. Rudi'nin vurulmasını bu anlayış içerisinde düşünüyorum. Şunu çok iyi bilsinler ki, bu sindirme hareketleri yeni Rudi'ler doğuracaktır. 2— Bence batı toplumlarıyla az gelişmiş ülkeler sosyalist liderlerinin düşünce yapıları aynı çizgi üzerindedir ve olanaklarının elverdiğince savaşlarını sürdürürler. Fakat, temeli aynı olan bu savaşta kesinlikle az gelişmiş ülke liderleri daha avantajlıdır.

VEYSİ SARISÖZEN (FKF İstanbul Sekreteri): 1 — Batı Almanya'da bir gençlik liderinin vurulması olayı, tek başına Türkiye'de gençlik kuruluşlarına yöneltilen baskılar düşünüldüğünde, pek önemli olmasa gerek... Ne var ki, kapitalist bir ülkenin iç rahatsızlığını ortaya koyması bakımından dikkat çekicidir, 2—Durum ülkemizin ayrılıkları açısından ele alınmalıdır. Bizim ülkemiz, âdeta yeni bir Vietnam olmak için sırasını bekliyor. Bu nedenle gençliğin ne oyalanmağa, ne orijinal olmağa, ne de sıkılıp bunalmağa vakti var... Ülkemizin, emekçi halkımızın bizlere ihtiyacı var. Bunu bilmek, gençliği ve liderlerini olumlu kılmaktadır.

ENGİN DENİZ AKARLI (Robert Kolej Öğrenci Birliği Başkanı): 1 — Önemli bir olay olarak nitelendirmiyorum. Öldürülmüş, öldürülür... Olabilir. Kendi toplumsal yapılarının getirdiği bir olaydır. 2 — Bizde, toplumcu gençlik önderlerinin herşeyden önce, önderliğini yaptıkları topluluğun yapısını iyice sindirmiş, bütün düşünce ve davranış reflekslerini anlamış olmaları gerektir. Sonra, çevrelerini kargaşalıktan düzenliliğe ve disipline yöneltmek için başarılı birer öğrenci, düşünür, araştırmacı olmaları gereklidir. Batının sorunları çok değişik, gençliğin toplumcu denilen çıkışları düzenden, disiplinden sıkılmış (bunalmış) olmanın yansıması bir bakıma...

ÇETİN UYGUR (İstanbul Teknik Üniversitesi Teknik Okulu Talebe Birliği Başkanı) : 1 — Kapitalizm yıkılmaktadır. Buna bağlı olarak Alman kapitalizmi de yıkılmaktadır. Kapitalizmin son dayanak noktası faşizm olduğu için bu Almanya'da yeniden hortlamaktadır. Rudi, İkinci Dünya Savaşı öncesi Almanya'da sola karşı olan sempatiden tekrar söz ettirdiği için önem taşımaktadır. Vurulması, Alman kapitalizminin bir oyunudur. 2 — Türkiye'de şimdiye kadar halkın karşısına sömürücü olarak devlet çıkmıştır. Bu, batı burjuvazisinin Türkiye'de tanzimatta yabancı okullar furyasıyla başlattığı ve şimdi de eğitim sistemiyle sürdürdüğü kendisi için uşak yetiştirme metodunun bir sonucudur. Ekonomik temellere daha iyi sahip olmak için yapılan bu çalışma o günden bu yana Türk burjuvazisinin, batı burjuvazisinin uşağı olmasına sebep olmuştur. Bu açıdan, sosyalist gençlik örgütleri, hem kendi burjuvazileri, hem de batı burjuvazileriyle savaşmak zorundadır. Batıda ise, tartışma alanı tek yönlü, yani kendi burjuvazisiyle... Bu, ülkelerin kapitalist olmasının gereği... Durum Almanya için de böyle...

KÂZIM KOLCUOĞLU (TMGT Genel Başkanı) : 1 — Fikre karşı mücadele daima fikirle olmalıdır. Dünyanın neresinde olursa olsun, fikre karşı kaba kuvvete başvurmak, aczin ifadesidir. Anlaşılıyor ki, gelişmiş ülkelerde dahi halkları savunan kişilere karşı özel çıkarcı çevreler bu insanlık dışı yollara başvurmuşlardır. Rudi'nin vurulması olayı bunların en çirkinidir. Olayı, Türk gençliği olarak dünya önünde protesto ediyoruz. 2 — Batı ülkeleri sanayileşmiş toplumlardır. Bu ülkelerin dayandıkları ekonomik sistem dolayısıyla, refahlarının büyük bir kısmını az gelişmiş ülkeleri sömürerek elde etmektedirler. Batının sosyalist gençlik liderleri, az gelişmiş ülkeler aleyhine işleyen bu dengesiziği esas alıp dünya ve ülke sorunlarını bu açıdan değerlendirme durumundadırlar. Az gelişmiş ülkeler, gelişmiş ülkeler tarafından devamlı sömürülmeleri sonucu gelişmemiş ve refaha ulaşamamış toplumlardır. Az gelişmiş ülkeler, özellikle Türkiye'deki gençlik liderleri, önce kendi ülkelerini türlü yollara başvurarak sömüren gelişmiş uluslara karşı anti-emperyalist savaş vermek durumundadırlar.

HARUN KARADENİZ (İ.T.Ü.T.B. Başkanı: 1—Etkin bir sesin susturulmak istenmesidir. Fakat, vurulma olayı bu sesin etkinliğini daha da arttıracaktır. 2—Gençlik liderleri toplumların sosyal - ekonomik yapısına göre farklı nitelikler taşımaktadır. Batı gençliği ve onun liderleri az gelişmiş ülke gençlerine kıyasla belirli bir refah içindedir. Bunların yurt ve dünya sorunlarıyla ilgilenmeleri kendi isteklerine bağlıdır. Az gelişmiş ülkelerin gençliği ise batı gençliğinin aksine kendinin ve ülkesinin geleceğinden endişelidir. Bu gençlik için yurt ve dünya sorunlarıyla ilgilenmek ve onları çözüme doğru götürmek kaçınılmaz bir zorunluluktur.

tilme yeri olan Meclis, «işbirlikçi» maddi menfaat mekanizmasını uygulama arenası haline gelmiştir.

Oysa, Batı dünyasının diğer ülkelerinde olduğu gibi, Batı Almanya'da da ana problemler hâlâ askıda duruyor. Bugünlük mevcut büyük maddi refaha rağmen, sosyal, ekonomik, siyasî, ahlâki problemler hâl çarelerine kavuşturulamamışlar. Yakın gelecekte, nizamın temellerinden sarsılma sı ihtimali kuvvetlidir.

Cemiyetde en kudretli söz sahibi olanlar, entellektüel çapları büyük olanlar değil, fakat servetleri büyük olanlar. Servetler ise, «beceriklilikle» yapılıyor.

Bütün maddi refaha rağmen, ekonomik buhran, yakın geleceği tehdit ediyor.

Ahlâki normlar, servetlerin baskısı altına düşüyor. Ve, şimdiki üstün kudretlerine rağmen, büyük servet sahipleri gelecekten korkma durumuna geliyorlar. Böylesine bir korku, hiç belirsiz şekilde, tüm cemiyete sızıyor. Huzursuzluklar yaratıyor.

Dolayısiyle, müfritler türüyor. Aynı müfrit gruplar, sağdan veya soldan medet ummaya kalkıyorlar. Atâlete uğramış Parlamento dışında, bir nevi muhalefet toplulukları belirmeye başlıyor.

Büyük sermaye, huzursuzlukları gördüğünde, bundan sol kanadın faydalanması ihtimalini hesaplıyor. Tıpkı Hitler öncesi devrelerdekine benzer, entrikalara girişiyor. Sosyalizme karşı gelmesi için, faşizmi desteklemeye; finanse etmeye; teşkilâtlandırmaya, başlıyor.

Teşkilâtlı faşizm karşısında romantik sosyalizmin pratik anlam taşıyamayacağını anlayan ilericiler, bu sefer, teşkilâtlı sosyalizme yöneliyorlar; yönelme zorunu duyuyorlar.

Batı'nın diğer büyük kapitalist devletleri, faşist unsurlar arkasında yer alıyorlar. v.s...

İşte, Dutschke Olayı arkasındaki unsurlar. Satıhtaki bütün ayrılıklarına rağmen, Batı Almanya gelişmelerini Birleşik Amerika gelişmelerine bağlayan taraflar. Tüm Batı dünyasını sarsmaya başlayan ve ileride şiddetini artıracak huzursuzluk sebebleri...

Demek ki, Dutschke Olayı, bir sistemin yetersizliklerini en kötü yönüyle yansıtmaktadır. Yakın gelecekte, aynı sistemin daha başka ve daha güçlü zorluklarla karşılaşması mukadder sayıldığına göre de, Dutschke Olayı'na benzer başka olayların (Batı Almanya'dır olduğu kadar diğer Batı ülkelerinde de) patlak vermesi kimseyi şaşırtmamalıdır.

Ve, sathi görünüşlerindeki bütün pejmürdeliklere rağmen, «öfkeli gençlik»in ileriyi sezme kabiliyetine saygı göstermek lâzımdır. Çünkü nihayet gelecek onların malı; Batı ortamında ise, gençlik için geleceğe ışık tutan çok az..

Işıksız bırakılan gençlik «kızmakta» haklı; kendi işini kendi görmeye kalkmakta ise, bin kere haklı. Hele, pratik yolunu bir defa bulduğunda, zaten «öfkeli gençlik»i durdurmak imkânsızlaşacak. O zaman, «öfkeli gençlik» başka mertebeye yükselecek, «muzaffer gençlik» olacak.

Halûk TANSUG

ALMAN GENÇLİĞİNİN MİT İ HALİNE GELEN KIZIL RUDİ KİMDİR?

Almanya'da, hattâ bir bakıma tüm Batı Avrupa ülkelerinde, yepyeni bir gençlik akımına önder oluveren Rudi Dutschke kimdir?

Görünüşü itibariyle, Dutschke, bir «hippy»dir; bir «beatnik»tir; bir «meşin ceketli»dir; bir «berduş»tur; bir «existentialiste»tir.

Lâkapları açısından, Dutschke, «Kızıl Rudi»; «Mao Dutschke»; «Avrupa'nın Guevarası» diye bilinir.

Gerçekte ise, bu Alman öğrenci lideri 28 yıl önce Doğu Almanya'nın Brandenburg şehrinde dünyaya gelmiştir. Babası, Doğu Alman posta idaresinde bir memurdur. Fakat Rudi, Doğu Alman ordusunda askerlik yapmamak için 1961 yılında Batı Almanya'ya kaçmıştır. Batı Berlin'e böylece gelip yerleşmiştir. Doğu Almanya'da iken bile temas kurduğu Evangelical Church isimli kilise için, Batı Berlin'de de çalışmaya devam etmiştir. Dutschke, öğrenimini Batı Berlin Üniversitesinin sosyoloji fakültesinde tamamlamıştır.

Rudi Dutschke'nin tahsil hayatında üçüncü merhale, Birleşik Amerika'daki Berkley Üniversitesi'dir. 964 yılında bu Amerikan üniversitesinde iken, Rudi, meşhur sosyolog Herbert Marcus'un en iyi öğrencisi seviyesine yükselmiş; teoloji (din meseleleri) öğrencisi bir Amerikalı genç kızla tanışmış ve evlenmiştir.

Rudi Dutschke'nin 1968 başlarında dünyaya gelen oğlu (Guevara'ya hayranlığının bir ifadesi olarak) «Che» ismini taşır.

Dutschke'nin liderliğini yaptığı Sosyalist Öğrenciler Federasyonu, Sosyalist Parti ile ilişkisi bulunmayan bir teşekküldür. Ve, bütün «koyu solcu» şöhretine rağmen gerçek anlamında Marksist olmaktan uzaktır.

«Dutchke Grubu» diye bilinen Sosyalist Öğrenciler Federasyonu, gerek ihtilâlci devrim, gerekse komünizan idare aleyhtarıdır. Daha çok, Asya ve Güney Amerika tipi devrimlere ihtilâlsiz varma amacı beslemektedir. Bu grup mensuplarının baş fikir hocaları, Amerika'lı profesör Herbert Marcus'dur. En büyük sloganları, Vietnam Harbi aleyhtarlığı ve Almanya'da ahlâki kıymetlerin yükseltilmesidir.

Rudi Dutschke, 1967 yılı, Batı Berlin'i ziyarete gelen İran Şahı aleyhine nümayişler tertipleyip, şöhretini arttırmıştır. Ve, Batı Almanya'nın entellektüel yetersizliğine «devamlı tartışma» ile hal çaresi aramaktadır.

ALMAN BASININI TEK BAŞINA ELİNDE TUTAN SPRİNGER KİMDİR?

Rudi Dutschke'ye suikast üzerine, Batı Alman öğrencileri, Springer Basın Grubu'na karşı gösterilere giriştiler.

Springer Basın Grubu nasıl bir teşekküldür? Bu grubun sahibi Axel «Sezar» Springer kimdir.?

Axel Springer hâlen 55 yaşındadır. Tüm Batı Alman basınının yüzde 45'ini ve Batı Berlin basınının yüzde 78'ini kontrolu altında tutar.

Springer Basın Tröstüne dahil gazeteler sırasile şunlardır: «Bild Zeitung» (4.366.000 tiraj); «Bild Am Sonntag» (2.600.000 tiraj); «Das Neue Blatt» (1.040.000 tiraj); «Hör Zu» televizyon gazetesi (4.250.000 tiraj); «Die Welt» isimli haftalık dergi (246.000 tiraj); ve daha bir çok gazete ve dergi.

Anti-sosyalist ve pro-faşist eğilimleri sebebiyle, Springer Grubu gazetelerinde çalışan yazarlardan pek çoğu istifa etmiş, bir daha Springer hesabına çalışmamaya ant içmişlerdir. Bu yazarlar arasında meşhur muharrir Günther Grass da vardır.

Axel «Sezar» Springer, Batı Alman hükûmeti politikasını (gerek içerde gerekse milletlerarası arenada) etkilemekle suçlanıyor.

Springer'in Sovyet düşmanlığı, güya Kruşçef'le özel mülâkat sağlayamayışı üzerine ortaya çıkmıştır. Oysa, gerek Batı Almanya'nın bazı çevrelerinde, gerekse Paris gibi Batı Avrupa başkentlerinde ileri sürülen iddiaya göre, Axel Springer'in tutumunu Washington kontrolü altında tutmaktadır.

Daha başlangıcında, Batı Almanya'daki Amerikan yöneticilerinin, Springer'i «kabiliyetli» buldukları; onu destekledikleri; ve hâlen ona siyasi direktifler verdikleri söylentiler arasındadır.

Yine ayı söylentilere göre, Washington-dan aldığı mali yardım ve kendi kabiliyetiyle, Springer işini genişletmiştir. Bu sebeble Batı Almanya'daki sosyalist akımları «komünistlikle» suçlamaya eğilir. Bonn hükümetinin Moskova ile daha yumuşak ilişkiler kurmasını önleyici yayınlar yapar.

Springer Grubu gazeteleri, öğrenci lideri Rudi Dutschke'yi de «komünist» likle damgalamaktan çekinmemişlerdir. Dutschke Grubu öğrenciler, «serserilik» ve «ajanlık» la itham olunmuşlardır...

Springer Grubu'nun Amerika'dan gayrı İsrail'den de mâlî yardım gördüğü, söyletiler arasındadır. Nitekim, Sovyetlerin İsrail aleyhtarı politikasını yeren beyanata ve mektuplara, Springer Grubu gazetelerinde çok rastlanmaktadır. Batı'ya kaçan Doğu Alman yazarı Arnold Zweig'in en son makalesi, sonuncu iddiaya delil gösterilmektedir.

Rudi Dutschke'ye karşı girişilen suikast, bir açıdan, Springer'i de zor duruma düşürmüştür. Bundan böyle, Axel Springer, ya eski yolundaki yürüyüşünü daha hızlandıracak ve daha sert tepkileri üzerine çekecektir. Veya, yumuşama denemelerine girişecek, kuvvetini kaybetme tehlikesine maruz kalacaktır.

Ancak, Axel Springer'e ne olursa olsu, onun arkasında mevki alan kuvvetlerin meydanı boş bırakmayacakları muhakkaktır...

Devr-i demokraside yasaklanan kitapların listesi!

Eserin Adı	Yazarı	Yayınevinin adı
İhtilâlin Özü	Mao Tse - Tung	Gün
Marksizmin Kaynağı	Lenin	Gün
Yaşamak Güzel Şey Be Kardeşim	Nâzım Hikmet	Gün
Çimento	Gladkov	Gün
Sosyalist Savunmalar	Marcel Villard	Gün
Fidel Castro Konuşuyor	L. Lockwood - F. R. Allemann	Habora
Çin Kurtuluş Savaşı	Mao Tse - Tung	Habora
Toda Raba	Nikos Kazancakis	Habora
Köylü Meseleleri ve Sosyalizm	Lenin	Payel
Gerilla Harbi	Che Guevara - Mao Tse - Tung	Payel
Küba'da Sosyalizm ve İnsan	Che Guevara	Payel
Marksist Düşüncenin Temel Meseleleri	Plehanov	Sosyal
Sosyalist Felsefenin Temel Prensipleri	Georges Politzer	Sosyal
Yeni Demokrasi	Mao Tse - Tung	Sosyal
Ya Hürriyet Ya Ölüm	Nikos Kazancakis	Ararat
Bitmeyen Kavga	John Steinbeck	Ağaoğlu (*)
Sovyetler Birliğinde Sendikacılık	A. Verbine	Hür
Sosyalist Dünya Görüşü	H. Lefebure	Hür
S. O. S.	Ercüment Behzat Lav	Yeditepe
Sosyalist Türkiye	Ali Faik Cihan	D. Y. Kooperatifi
Dört Hapishaneden	Nâzım Hikmet	De
Yeni Şiirler	Nâzım Hikmet	Dost (*)
Seçme Yazılar	Lenin	Gerçek (*)
Devrim Yazıları	Babeuf	Çan
Yazacağım	Âşık İhsani	Kendi yayını (*)

(*) Mahkemeleri sonucunda serbest bırakılmışlardır.

KİTAP TOPLATMA KOMEDİSİ

Bülent HABORA

Yabancı memleketlerde basılıp zararlı yazı, resim ve sözleri kapsayan kitap, gazete, dergı, risale, resim vesair basılmış kâğıtlarla harita, atlas ve plâkların yurda sokulmaları ve dağıtılmaları Bakanlar Kurulunca yasak edildiği gibi, Bakanlar Kurulu'ndan acele karar alınmak kaydıyla İçişleri Bakanlığı'nca da yasak kararı verilebilmektedir. Ancak. Türkiye Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu ve de Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı aşağıdaki eserlerin Türkiye'ye girmesinde hiç bir sakınca görmemiştir.

YAŞAMAK GÜZEL ŞEY BE KARDEŞİM (Romantika) Nâzım Hikmet,

İhtilâlin Özü (Citations Du Presindent Mao Tse-Tung) Lin Piao,

Çin Kurtuluş Savaşı (La Guerre Revolutionaire) **Mao Tse - Tung,**

Yeni Demorasi (Démocratie Nouvelle) **Mao Tse - Tung.**

Toda Raba (Toda Raba) **Kazancakis,**

Gerilla Harbi - Che Guevara, Mao Tse - Tung,

Küba'da Sosyalizm ve İnsan - Che Guevara,

Felsefenin Temel Prensipleri (Les Principes élémentaires du Philosophie) Georges Politzer,

Sosyalist Savunmalar - Marcel Villard,

Marksizmin Kaynağı - Lenin,

Çimento - Gladkov.

Bu eserleri, eğer İngilizce, Fransızca, Almanca ve Rumca biliyorsanız rahatlıkla okumak mümkündür. Buna engel olmaya ne savcıların gücü yetebilir, ne de bilirkişilerin.

Ama eğer hiçbir yabancı dil bilmiyorsanız talihinze küsün. Çünkü Türkiye Cumhuriyeti'nin bazı savcıları ve bilinen bilirkişileri, kitap düşmanlığında siyasi iktidardan da ileri giderek bu kitaplar türkçe olarak yayınlandığı zaman hemen toplatmışlardır. Gerekçe de malûm: KOMÜNİZM PROPAGANDASI..

İşte bu gerekçeyle bazı savcılar ve bilinen bilirkişiler bu eserlerin Türkiye'ye girmesine engel olmayan gelmiş geçmiş bütün bakanlar kurullarını, bütün İçişleri bakanlarını, kapalı bir biçimde «Komünizm propagandasına âlet olmak» durumuna düşürmüşlerdir.

Savcılar - bilirkişiler ikilisi, bakanlar kurulu - içişleri bakanlığı ikilisine rağmen gizli sürdürdüğü bu gizli savaşı başlangıçta kazanmaktaysa da, ortalama olarak iki yıl içinde türkçeleri yasaklanan eserler mahkemelerce beraat ettirilmektedir.

Komedinin ikinci perdesi birincisinden daha komiktir. Bakanlar Kurulu, ya da İçişleri Bakanlığı'nın zararlı görüp de Türkiyeye girmesini engellediği bazı sağcı yayınlar rahat rahat türkçeye çevrilmekte ve sürekli baskıları yapılıp satılmaktadır. Savcılarımız. bilikişilerimiz bunları görmemekte, ya da görmezlikten gelmektedirler.

(Bu yayınların hangileri olduğunu öğrenmek isteyen savcılar, bilirkişiler açarlar Resmi Gazete kolleksiyonunu, görürler.)

Tokyo'dan Buenos Aires'e New York'tan Melbourn'a kadar her yerde çıkan bütün kitap, gazete, dergileri kontrol ettikleri gibi, işi daha da geniş tutan YASAKLAYICILAR, Lozan'daki bir beyannameyi, Brüksel'deki bir broşürü ve hattâ kartpostalları bile incelemişlerdir. Ve bu büyük incelemelerinin sonucu binlerce yayın yasaklanmış ve yabancı dil bilen, bilmiyen bütün Türkler gerçekten okunması gereken yüzlerce önemli eserden mahrum kalmışlardır.

İşte, YASAKLAYICILAR'ın bu büyük incelemelerini taçlandıracak beş yasaklama kararı:

1) Üzerinde güvercin resmi bulunan ve Dünya Sulh Taraftarları'nın yayınladığı bir kartpostal. Bu kartpostalın nerede ve hangi dilde basıldığı bilinmediği gibi, yasaklama kararının numarası ve de tarihi yoktur...

2) Aram Haçaturyan'ın oyun ve düetlerinin bulunduğu ve İngiliz Columbia Plâk Şirketi'nin yayınladığı plâk. Tabiî bu yasaklama kararının da numarası ve tarihi yoktur...

3) Karınca Duası. 5 Haziran 1961'de 5705 numaralı, tebliğle yasaklanmıştır...

4) Almanca, Fransızca, İngilizce, Rusça, Polonezce yazıların bulunduğu bütün kartpostallar, Tabiî bu kararın da numarası ve tarihi yoktur...

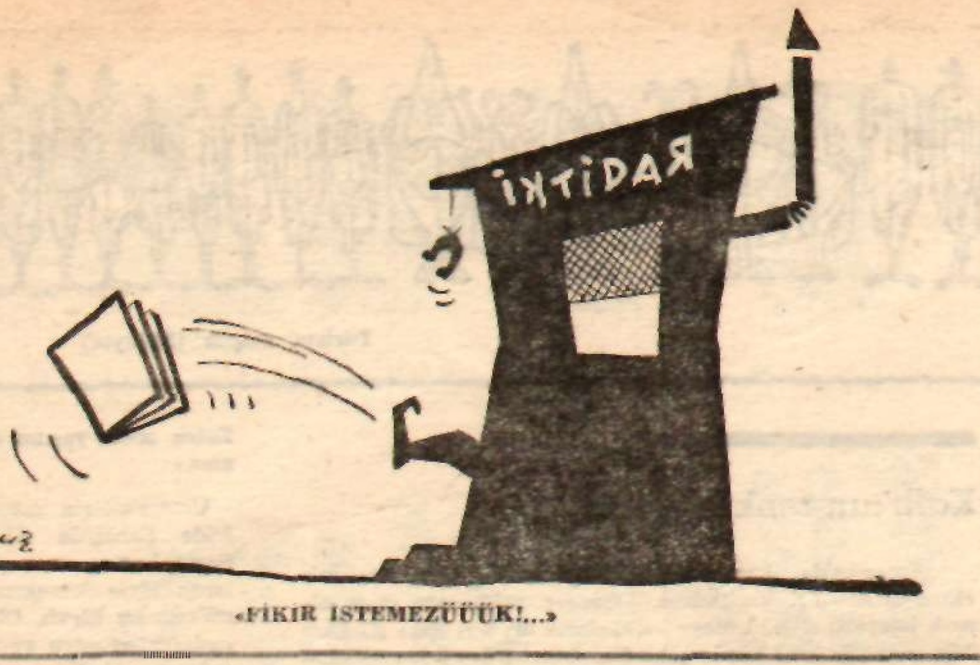
SORUŞTURMANIN

Sanatçılarımız ve aydınlarımızdan soruşturmamıza katılanlar, Türkiyedeki toplumsal uyanış ile sanatın birbirine bağımlı olarak geliştiği inancında bir birleşime varıyorlar. Bu doğal birleşmenin ardı sıra tarihsel kökenlerinin incelemesine geçerek hareketi 1800'lere indiriyorlar. 1800'lerde başlıyan bu hareketin bir Batı taklitçiliği olarak Tanzimatla bir yanılgıya yöneldiği ve bunu bugüne dek sürdürdüğü inancındalar..

Sanatın bugün gereken görevi yerine getirmemekte olmasını da bu nedenden doğal karşılıyorlar. Bu arada ilginç ve yön verici bir açıklama getiren bir sanatçımız sorunu çok daha eski bir dönemden ele alıyor. Selçuklulardan bu yana Demirel hükümetine kadar geçen bütün devrelerde hükümetlerin halka dönük davranışları engellediklerini ve kitleyi gerçeklerden çok fetişlere yönelttiği savını ortaya atıyor. Bunun engelleyici ve toplumu, öte götürücü davranışlara set vurucu olduğu ortaya koyulmakta. Hemen hemen diğer bütün katılıcıları başka başka noktalardan bu sonuca varıyorlar. Yaşanan dünyanın ve çevresel koşulların bilinmesi gerektiğinde fikir birliğine varıyorlar.

Bazı sanatçılarımız ve aydınlarımız Tanzimattan başlıyan bu taklitçiliğin 1960 devrimine kadar bir iki istisna dışında sürdüğü inancındalar. Diğerleri ise Cumhuriyet döneminde başlıyan ve 1940'ta biçimlenen bir hareketle sanatın sosyalist gelişime öncülük ettiği inancındadırlar. Ama bütün hepsinin ortaklaşa vardıkları gerçek 1960 dönemine kadar ne sosyalist hareket içerisinde, ne de sanatta bilimselliğin temellenmemiş olduğu. Teorik alanda Marksist tartışmaların yer aldığı, fakat pratik hiç bir çalışma yapılmadığıdır. Bazıları bunun 1960 sonrasından günümüze kadar sürdüğü inancındadırlar. 1940'larda sanatın sosyalist harekete öncülük etmeğe başladığı inancında olanlar, 1960 sonrası sanatın bu

Basın: 12950/443

«FİKIR ISTEMEZÜÜÜK!...»

5) Mızraklı İlmihâl, 5 Haziran 1961'de 5705 numaralı tebliğle yasaklanmıştır.

Öte yandan Ankara'da yayınlanan 10 kitap hakkında da soruşturma ya da dâva açılmıştır. Bunlar Toplum Yayınevi'nin yayınladığı Devrimde Devrim (Regis Debray); Sol Yayınlar'ın yayınladığı Teori ve Pratik (Mao Tse Tung), Felsefenin Başlangıç İlkeleri (Politzer), Marksizm ve Milli Mesele (Stalin), Sosyalist Ekonominin Meseleleri (Stalin); Bilim ve Sosyalizm Yayınlarının Dün Köleydik Bugün Halkız (Palleczy Horvarth), Diyalektik ve Materyalizm (Stalin); Anadolu Yayınları'nın Jean Paul Sartre Küba'yı Anlatıyor; Dost Yayınları'nın Yeni Şiirler (Nâzım Hikmet); Bizim Yayınlar'ın Kızılırmak (Hasan Hüseyin) isimli kitaplarıdır.

Ve bütün bunlardan sonra Demirel kalkıp, Türkiye'de görülmemiş bir düşünce ve basın özgürlüğü olduğundan söz edebilmektedir.

Yayınevlerinin Mehmet Ali Ermiş için ortak bildirisi

Gün Yayınları sahibi Mehmet Ali Ermiş'in, bir kitabından dolayı hasta hasta sorguya çekilirken Adliye'de can vermesi büyük tepki yaratmıştır. Aşağıdaki imzaları bulunan yayınevleri, Ermiş'in ölümü dolayısiyle şu ortak bildiriyi yayınlamışlardır:

«Gün Yayınları sahibi Mehmet Ali Ermiş, Nâzım Hikmet'in «Yaşamak Güzel Şey Be Kardeşim» adlı romanı dolayısıyla, savcılık önünde, ifade sırasında can verdi.

Anayasa'nın «**Herkes bilim ve sanatı serbestçe öğrenme ve öğretme, açıklama, yayma ve bu alanlarda her türlü araştırma hakkına sahiptir**» âmir hükmüne rağmen, sanat ve bilim eserleri hakkında açılan dâvalarla, fikir hürriyetlerinin boğulmak üzere olduğu dar bir boğaza girmiş bulunuyoruz.

Hepsi mahkeme ve yargıtay kararlarıyla tekrar ve tekrar mahkûm edilmiş raporlarına rağmen, aynı ve malûm bilirkişilerden temin edilen raporlarla, bilim ve sanat eserleri hakkında her gün yeni dâvalar açılmakta ve neticede adalet önünde mahkûm edilen daima gene bu malûm bilirkişilerin raporları olmaktadır. Mehmet Ali Ermiş arkadaşımız, bu haksız, bilim dışı, hukuk dışı bilirkişi raporlarından birinin kurbanıdır.

Anayasa'nın demokratik hükümlerine rağmen, faşist zihniyeti yerleştirme çabalarını Mehmet Ali Ermiş, canını vererek teşhir ediyor. Temel hak ve hürriyetlerin ezilmek istendiği yerde, temel hak ve hürriyetlerin yiğit savunucusu yatıyor. Kendisini saygıyla selâmlıyoruz.

AĞAOĞLU YAYINEVİ, ANT DERGİSİ, ARARAT YAYINEVİ, ATAÇ KİTABEVİ, CEM YAYINEVİ, ÇAN YAYINEVİ, DÜŞÜN YAYINEVİ, F. ONGER YAYINEVİ, GE - DA GENEL DAĞITIM, GERÇEK YAYINEVİ, HABORA KİTABEVİ, İZLEM YAYINEVİ, KELOĞLAN YAYINEVİ, MAY YAYINEVİ, OK YAYINEVİ, ÖNCÜ KİTABEVİ, PAPİRÜS DERGİSİ, PAYEL YAYINEVİ, SET KİTABEVİ, SOSYAL YAYINLAR, TEKİN YAYINEVİ, TÜRK SOLU DERGİSİ, UĞRAK YAYINEVİ, UĞURAL YAYINEVİ, VAR YAYINEVİ, YEDİTEPE YAYINEVİ, YÖN YAYINEVİ, KÖPRÜ YAYINEVİ.

ARDINDAN...

görevini bıraktığını ve bilimsel temelleri aramakta olan hareketin gerisine düştüğü inancındalar. Sosyalist hareketin temellenmesini tamamlamasıyla sanatın yeniden bir etkinlik kazanacağını da savlarına ekliyorlar.

Katılanların hemen hemen tüme yakını soyut sanatın bir burjuva aldatmacası olarak Batı taklitçiliği içersinde topluma kabul ettirilmek istendiği inancındalar. Bunun burjuvalar tarafından en iyi başarıldığı dönem olarak ise 1950 - 1960 dönemini kabul etmekteler. Bu nedenden bu dönem sanatçılarından bir kısmını ihanetle suçlayan aydınlarımız bile var.

Soruşturmamıza katılan genç yazarın bu konudaki savı bize tutarlı gelmekte: 1960 sonrası hareketinin Türkiye'de sosyalist gelişimin köklenmesine sebep olduğunu açıklayan yazar, bu dönem öncesi koşullanmış yazarların yeni uyanışa ayak uyduramayanlarının zorlanması görüşünde...

ÇÖZÜMLER

Çözümler bölümünde söylenenler bugüne kadar söylenenlerin dışında pek yeni birşey getirmiyor. Sanatların hangilerine öncelik tanınacağı ve bunların toplum üzerindeki etkilerinin ortaya koyulmasından çok genel plânda çözümlerden söz ediliyor.

Ülkesel gerçeklerine eğilme, gerekliliği üzerinde, bir tek sanatçı dışında, görüş birliği var. Doğal olarak bu durumda sanatın topluma dönük olması gerekliliği çözüm olarak ortaya konuyor. Kültürümüzün yeniden değerlendirilmesi ve fetişlerin yıkılmasını sağlayacak eyleme girişilmesi, çözüme götürecek bir yol olarak görülüyor...

Genç sanatçı ise sanatın gereken işlerliğini kazanması için iktidarın tutucu ellerden kurtulması zorunluluğunu savunuyor. Bu nedenden yapılacak sanatın öncelikle yönetimdekileri değiştirici bir biçim alması sonucuna varıyor.

Osman S. AROLAT

haftanın karikatürü

Turhan Selçuk (Milliyet)

İnönü'nün mesajı ve filin tarifi!

Seçim «sathı maili»ne girildiği şu sırada basında büyük sansasyon yaratan ilk gelişme, ortanın solu'ndaki CHP'nin lideri İnönü'nün, daha düne kadar sağı en büyük tehlike olarak gösterirken birdenbire cephe değiştirerek TİP'i tehlikeli bir politika gütmekle suçlaması ve emekçi halkın biricik partisini CHP'ye en büyük rakip ilân etmesi olmuştur.

İnönü'nün bir statükocu olduğunu bir türlü anlamak istemeyen ve onun gerçekten bir sol harekete giriştiğini zannneden Bâbıâli kalemleri bu çıkışın gerçek nedenini yine ortaya koyamamış ve demeci çeşitli şekillerde yorumlamışlardır.

Meselâ, İnönü'den bir kaç gün önce, başyazısında TİP'i «tehlikeli» ilân etmiş bulunan Akşam Gazetesi bu çıkışı psikolojik nedenlere bağlayarak aynı sütunlarda şunları yazmıştır: «AP başta olmak üzere bütün partiler, CHP'nin kabul ettiği ortanın solu politikasını yanlış yorumlayarak halka komünizme giden yol şeklinde göstermişlerdir. GP'nin ihanetiyle bu kampanya daha da hızlandırılmıştır. İşte CHP bu propagandalarla karşısına olumlu bir şekilde çıkıp seçmenini ikna edememiş ve aşırı solda olmadığını anlatmak için TİP'i başlıca rakibi göstermek suretiyle bu isnatlardan kurtulmak yoluna gitmiştir.»

Milliyet'te Abdi İpekçi, TİP-CHP çatışmasının kaçınılmazlığını belirterek şöyle demiştir: «TİP, CHP'nin başlıca rakibi durumundadır. Bu rekabet siyasi ve iktisadi görüşlerdeki farklılaşma kadar, iki partinin oylarını almak durumunda bulundukları kitle yönünden de doğmaktadır. CHP, ortanın solu politikasında karar kıldıktan sonra sağdan alacağı oylardan vazgeçmiştir. Çabalarını toplumcu eğilimli seçmenlere, yani soldaki kitlelere yöneltmek zorundadır. Bu kanatla da en büyük rakibi hiç şüphesiz AP değil, kurulduğu andan itibaren CHP aleyhine gelişen TİP'dir. İşte bu rekabet özellikle seçim kampanyası sırasında iki partiyi ister istemez karşı karşıya getirecektir.»

Cumhuriyet'te Ecvet Güresin ise, AP-TİP çatışmasını görüş ayrılıklarına bağlayarak TİP'i «marksist temele dayanan bir klasik sosyalist parti», CHP'yi de «henüz bünyesi bakımından değilse de, programı açısından bir sosyal demokrat parti» şeklinde niteledikten sonra şu yargıya varmaktadır: «Şimdi İnönü, daha çok dış politikayla ilgili görüş ayrılıklarını ortaya koymağa çalışmaktadır. Özellikle NATO konusunun alevlenmek üzere olduğu şu sıralarda CHP, NATO'da yenilenmeğe gidilmesini, ikili andlaşmaların eşit haklar prensibine göre düzenlenmesini istemekte, barış içinde bir arada yaşama formülüne dayanmaktadır. TİP'in NATO ile ikili andlaşmalar konusundaki tutumu kesindir... NATO'dan çıkılmalı, andlaşmalar feshedilmelidir. Dış politikadaki görüşler arasındaki ayrılık derindir ve bağdaşması da mümkün değildir.»

Buna karşılık aynı gazetede İlhan Selçuk, İsmet Paşa'nın ve CHP'nin emperyalizme karşı beyanlarda bulunduklarını, ancak emperyalizmin Türkiye içindeki yuvalarına karşı olmadan emperyalizme karşı olunamayacağını belirterek sormuştur: «CHP'nin ve İsmet Paşa'nın bu konudaki kesin fikri nedir? Bu kesin fikri, İsmet Paşa, yedi tilkinin muntazam bir trafikle dolaştığı kafasında saklarsa etkisi yoktur. Eloğlu onu keşfeder ve Paşa'ya sadece düşündüğünü söylememek ustalığı veya söyliyememek ihtiyatkârlığı kalır ki, bu, ne seçimlerde, ne de seçim ötesinde Türkiye'ye bir hayır, Halk Partisi'ne hiçbir yarar getirmez. Bugün Türk halkı dolambaçlı laf değil, açık laf bekliyor.»

Son Havadis'te Mümtaz Faik Fenik, İnönü'nün demecini solculuğunun yeni bir itirafı olarak yorumlayarak şu mantığı yürütmektedir: «Rakip olan insanlarda, müesseselerde, daima asgari müşterekler, doku bakımından benzerlikler vardır. Meselâ bir kumaş tüccarının rakibi demirci veya marangoz olamaz. O rakip yine kumaşçıdır. Olayı bu açıdan incelediğiniz zaman İnönü'nün «başlıca rakibimiz TİP'tir» demesini yadırgamak mümkün olmaz. O da soldur, bu da soldur, aralarında belki kendilerine göre bir renk dalgası farkı mevcuttur. Halk Partisi Genel Başkanı şimdi şundan endişe etmektedir: Sahicisi varken taklidine itibar edilir mi? Solcular, gerçek sol diye tutarlarsa, TİP'i tutarlar. Zaten solun yarımı da pek olmaz.»

Ümmetçilerin gazetesi Bâbıâlide Sabah'da Abdurrahman Şeref Laç'da aynı görüşe katılarak şöyle demektedir: İnönü'nün bu itirafı, CHP'nin TİP kadar aşırı solcu ve aynı yolun yolcusu olduğunun açık delilidir. Rekabet, aynı malı satan tacirler arasında olur. CHP, İnönü'nün bu rekabet iddiasının cezasını çekecektir. Çünkü TİP, komünistlikten rakip tanımaz. Binaenaleyh artık CHP ile dost değil, düşmandır. CHP'nin solcuları hapı yutmuştur. Bunu anladıkları için de, şimdi İnönü çocuğun eline yeni yeni oyuncaklar vererek sahneye çıkaracaklar, daha acayip solcu oyunlar oynatmıya çalışacaklardır.»

Yeni İstanbul'un ortanın soluna yakın Akis'çisi Kurtul Altuğ, İsmet Paşa'nın TİP'e saldırısını benimseyerek şu değerlendirmeye varıyor: «CHP'nin yeni düzen sloganı içinde en tehlikeli rakibi TİP'tir. Her seçimde bu böyle oldu. CHP'nin kuşkusu, kendine bağlı saydığı genç ve aydın kuşakların TİP tarafından ele geçirilmesidir. Bu yüzdendir ki, CHP'nin genç lideri ortanın sloganı altında gerçekte devrimci solun bayrağını taşıyor. Bu nedenle TİP'le aralarındaki uçurumların kamuoyunca bilinmesi için Yazal CHP'nin Genel Başkanı TİP'i boy hedefi ilân ediyor.»

Kaflı'nın renk körlüğü!

Amerika'da «kara ihtilâl» diye anılan hareketin aslı «kızıl ihtilâl»dir. Yangınlara, ölümlere, saldırılara mani olmak isteyenleri öldürmeye kalkanların derileri kara görünse bile içlerinde kızıl köpürmektedir. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Rusya Amerika'yı yıkmak hevesine kapıldı, bunu doğrudan doğruya yapmaya gücü yetmezdi, oraya binlerce ajan soktu. Onlar yirmi üç seneden beri zencileri Amerika devleti aleyhine tahrik ediyorlardı, silâhlandırıyorlardı. Bugünkü kavga, bu kargaşalık o uzun ve sistemli çalışmaların neticesidir.

KADİRCAN KAFLI
(Tercüman — 17.4.1968)

Akşam yine ahkâm kesiyor!

Ülkemizdeki partiler siyasi yelpazesinin iki ucunda birer parti vardır ki, biri iktidarda, biri muhalefettedir. Bunlar AP ve TİP'tir. Görünen odur ki, her iki parti de halkın bir kısmını arkasına alarak ve halkı kapitalistlerle proleterler diye iki düşman kampa bölerek devlet yönetmek peşindedirler. Kapitalistlere karşı durmadan bir düşmanlık kampanyası yürütmesi, memlekette halk arasında kardeşçe bir uyuşmayı imkânsız hale getirmesi, TİP'e karşı tereddütler doğurmaktadır.

YORUM
(Akşam - 13.4.1968)

ANT'ın notu: TİP'in halktan ve bağımsızlıktan yana tutumu apaçık ortadadır. Ya Akşam? Eğer ortada bir tereddüt varsa, o da, bir yandan TİP Milletvekili Çetin Altan'a sosyalist okuyucuları tutmak için yazı yazdırırken bir yandan da kapitalistlere hoş görünmek için yukarıdaki gibi faşist zihniyetle ahkâm kesen Akşam için söz konusudur.

Bir akıl düşmanı!

Ayağa kalk akıl. Duyguyu köleleştiren akıl. Duyarlığı makine rengine boyayan, madenileşen akıl. Ruhu kurşuna dizilme duvarına yaklaştıran, Ruhu çarmıha geren. Ayağa kalk ve müdafaa et kendini, Hiç bir müdafaanın fayda etmediği bir çağda kalk ayağa ve kendini müdafaa et yirminci yüzyıl aklı.

SEZAİ KARAKOÇ
(B. Sabah - 17.4.1968)

ANT • Haftalık Dergi * Kurucuları: YAŞAR KEMAL, FETHİ NACİ, DOĞAN ÖZGÜDEN • Sahibi ve Genel Yayın Müdürü DOĞAN ÖZGÜDEN * Bu sayıda Sorumlu Müdür YAŞAR UÇAR * Teknik Sekreter: İNCİ ÖZGÜDEN * İdare yeri: CAĞALOĞLU Başmusahip Sokak, Emek Han 16/31 İSTANBUL * Telefon: 27 81 09 * Posta Kutusu 934 SİRKECİ — İSTANBUL * Ankara temsilciliği Tel: 13 40 30 •

Dizgi ve Baskı: VATAN MATBAASI * Taşra Dağıtımı: HÜR DAĞITIM . Cağaloğlu İstanbul, Tel: 27 38 54 * İstanbul Dağıtımı: FUAT BÜTE • Ankara Cad. 34 İSTANBUL Tel: 27 89 49 * Abone Şartları: Yıllık 60 Lira, Altı Aylık 30 Lira, Üç aylık 15 lira * İlân: Santimi 25 Lira; yayın ilânları yüzde 50 indirimlidir.. * Tek sütun üzerine 5 Santimlik kutu yayın ilânları 50 Liradan kabul edilmektedir..